

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียน วิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จากการสอน แบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย
ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย	นางอัจฉรา ทองดี
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะอาจารย์ที่ปรึกษา	๑. รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด ๒. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ
ปีการศึกษา	๒๕๓๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น โดยการสอนแบบนาฏการและการ
สอนแบบบรรยาย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
จำนวน 60 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยให้อาจารย์ภาษาไทย
2 คน เป็นผู้ทดลองสอนใช้เนื้อหาเดียวกันและสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นักเรียนใน
กลุ่มทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบนาฏการ ซึ่งเน้นการใช้กิจกรรม 5 ประเภท คือ การแสดง
กลางแปลง การทายปริศนาท่าทาง การแสดงบทบาทสมมุติ การแสดงละครสั้น และการใช้
สถานการณ์จำลอง ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเน้นการ
บรรยายสลับการซักถาม มีการใช้สื่อประกอบ และรายงานสรุป ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์ 14 คาบ
เรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด คือ แบบ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสร้างโดย วินัย ธรรมศิลป์
เป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก มีจำนวน 70 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเอง
ในการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยเฉพาะ
ในวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น

คำสำคัญ (Key word) ของวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่น
ในตนเองในการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการ
สอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย คือ การสอนแบบนาฏการ ความเชื่อมั่นใน
ตนเองและวรรณกรรมท้องถิ่น

Title :A Comparison of Achievement and Self-Confidence in Local Literary Works of Matayom Suksa Five Students Learning Through Dramatization and Lecture Methods

By :Auschara Thongdee

Degree :Master of Education

Major Field :Curriculum and Instruction

School of :Education Studies

Thesis Advisors :1. Associate Professor Vanna Bougeard
2. Associate Professor Dr. Kosol Meekun

Academic Year :1995

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the academic achievement and self-confidence in local literary works of Matayom Suksa Five students learning through dramatization and lecture methods.

The sample was 60 Matayom Suksa Five students Benchamatheputit School, Petchaburi Province. It was divided into 2 groups of thirty : the experimental and control groups. Both groups were taught by two Thai teachers using the same content planned by the researcher. The experimental group was taught through dramatization methods. Five kinds of activities were used, pageant, charade, role-playing, skits and simulation. The control group was taught through a lecture method mostly lecturing, asking questions and using teaching aids. Students had to do reports to summarize each lesson. It took 14 periods within 7 weeks in the academic year of 1995. Two tests were used. One was the multiple choice achievement test with 50 items, developed by the researcher, and the reliability level was 0.89. The other was 2 choices test with 70 items, developed by Mr. Winai Thammesilapa, used to test Self-confidence and the reliability level was 0.95. Statistical t-test and ANCOVA were employed in the analysis.

The findings revealed that 1) The academic achievement in local literary works of the students learning through dramatization method was significantly higher than those learning through lecture method at the level of .01, 2) the self-confidence in learning local literary works of the students learning through dramatization method was also significantly higher than those learning through lecture method at the level of .01.

The above findings will be very useful for Thai teachers to develop Thai teaching, especially in local literary works.

Key words : Dramatization Method, Self-confidence, Local Literary Works.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รศ.วรรณมา บัวเกิด ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.โกศล มีคุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ทั้งช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำและเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน คือ อาจารย์เสษย์ เกิดเจริญ ผศ.จรรยา มีวาสนา ผศ.พินันท์ คงคาเพชร คุณเนาวรัตน์ แดงยิ้ม คุณทองใบ แทนมณี และอาจารย์อัมพร ทองใบ ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำปรึกษาแนะนำมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์อำภา ศรีวรรณถ และอาจารย์อุษา คงถาวร ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการทดลองสอน ด้วยความตั้งใจและเสียสละเวลาอย่างเต็มที่

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี ที่กรุณาให้ข้อแนะนำและอำนวยความสะดวกตั้งแต่ก่อนการทดลอง จนถึงสิ้นสุดการทดลองด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2538 ทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์ไพบุลย์ ศีประเสริฐ อาจารย์เฉลียว เทศกลั่นและอาจารย์สุญาณี สืบสุข ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจ และสนับสนุนทุกทางจนทำให้การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณประโยชน์ที่พึงได้จากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

อัจฉรา ทองดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง	28
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	34
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	35
การดำเนินการวิจัย	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเอง	49

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	52
วัตถุประสงค์การวิจัย	52
สมมุติฐานการวิจัย	52
วิธีดำเนินการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สรุปการวิจัย	54
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	67
ก สำเนาหนังสือแต่งตั้งและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	68
ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่น ในตนเอง	72
ค แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	90
ง แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง	92
จ ข้อเสนอแนะการใช้แผนการสอน แผนการสอนแบบนฏการและ แผนการสอนแบบบรรยาย	94
ประวัติผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	
เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบนาฏการและกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบบรรยายก่อนการทดลอง	46
4.2	
แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม	47
4.3	
เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียนวิชาวรรณกรรม ท้องถิ่นของกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบนาฏการและกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบ บรรยายก่อนการทดลอง	49
4.4	
แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียน วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม	50

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในท้องถิ่นของคนอันเป็นปัญหาที่สำคัญ การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ในท้องถิ่นจึงยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของคน ในท้องถิ่นที่สามารถคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม และเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์จากอดีตถึงปัจจุบันที่เป็น ไปอย่างต่อเนื่อง อย่างไม่ขาดสาย ภูมิปัญญาจึงมีคุณค่าและให้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นจำเป็นที่ เยาวชนรุ่นหลังควรสืบสานต่อไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นสามารถศึกษาได้จากข้อมูลที่เป็นผล ผลิตจากการสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน ภาษิต นิทาน ตำนาน ประติมา คำทาย เรื่องเล่า และข้อเขียน ข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้จะป็นเครื่องเชื่อมโยงให้นักเรียน ได้รู้จักท้องถิ่นของตนเองได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นจึงเป็นเรื่อง สำคัญยิ่ง และเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะถ่ายทอดความรู้ มรดกทางวัฒนธรรม ตลอดจนจัด ประสบการณ์ให้แก่เยาวชนเพื่อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น นั้น ๆ

การจัดการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นในปัจจุบัน ครูมุ่งเน้นการจัด เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้องและเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของ ชุมชน อีกทั้งนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพิจารณาประกอบเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของ วิทยาการศิลปวัฒนธรรมและร่วมมือกันอนุรักษ์ ทว่าการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เห็น คุณค่าและร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นควรมุ่งให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ด้วยเหตุที่การดำรงชีวิตในปัจจุบัน คุณลักษณะของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาเพื่อจะ ได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคนก็เพื่อจะเสริมสร้างบุคคลให้มีบุคลิกภาพที่ดีเป็น สมาชิกที่มีประโยชน์ต่อสังคม การมุ่งที่จะพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยไม่ได้พัฒนาคน จะป็น การทำให้สังคมเสียดุลยภาพ การพัฒนาคนนั้นควรเริ่มจากการพัฒนาเยาวชนก่อนเพราะเยาวชน จะเจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ฉะนั้นครูควรมุ่งพัฒนาเยาวชนให้เจริญ ขึ้นทุก ๆ ด้าน เนื่องจากการพัฒนาเยาวชนด้านหนึ่ง คือ การพัฒนาให้มีบุคลิกภาพในด้าน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริม

ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองเป็นสิ่งแสดงว่าคุณคือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมแล้วแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างถูกต้อง พรรณราย ทรัพย์ะประภา (2526: 12) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ ยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี และยังสามารถเข้าใจตนเองเกี่ยวกับคุณค่าของตนเองว่าเป็นคนที่มีความสามารถ มีความสำคัญและมีความสำเร็จ ที่สำคัญคือ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะหนึ่งในสิบคุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ ความเชื่อมั่นในตนเองมีส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคคล ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป

วิธีสอนเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองนั้นมีหลายวิธี นานุกรการเป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลได้ เพราะเป็นการสอนที่ทำให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วยการลงมือปฏิบัติ ได้มีโอกาสแสดงออกช่วยให้เกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว สุจริต เพียรชอบ (2524: 4) ได้กล่าวถึงการใช้นานุกรการในการเรียนการสอนเป็นเรื่องไม่ยาก สามารถใช้ได้ทุกระดับชั้น ประสบการณ์นานุกรการ (Dramatization Experience) เป็นประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้อย่างหนึ่ง เพราะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นภาพได้ชัดเจนกว่าถ้อยคำที่ครูใช้อธิบาย นอกจากนี้ เดล เอคการ์ (Dale Edgar 1969: 107) ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการศึกษาได้อธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete) เป็นการเรียนรู้ที่ดีกว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม (Abstract) โดยจำแนกประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ในลักษณะรูปกรวยคว่ำเรียกว่ากรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) และจัดให้ประสบการณ์นานุกรการเป็นสื่อการสอนที่สำคัญอันดับ 3 ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์ประเภทหนึ่งแต่ไม่จริงจังกเท่ากับประสบการณ์จำลองที่ต้องสร้างฉากหรือสภาพแวดล้อมให้เหมือนจริงทุกประการ ประสบการณ์นานุกรการจะเป็นการสวมบทบาทการแสดงโดยไม่ต้องสร้างฉาก ประสบการณ์การเรียนรู้ของ เดล เอคการ์ นี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีทางการสอนของ จอห์น คิวอี้ ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเจริญงอกงามทุกด้านต้องสอนให้เรียนด้วยการกระทำ ด้วยกิจกรรมและด้วยประสบการณ์ แทนที่จะใช้หนังสือหรือพูดให้ฟังอย่างเดียว และการจัดการเรียนการสอนแบบนานุกรการยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มความคิดความเข้าใจของ ดี พี ออซูเบล (D.P. Ausubel 1963: 220-222) ซึ่งได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning) ว่าการเข้าใจความหมายไม่ได้เกิดจากการตอบสนองแต่เกิดจากประสบการณ์ที่มีความหมายชัดเจนและเป็นประสบการณ์ที่ตนเองได้รับในสภาพแวดล้อมเข้าไปสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ในโครงสร้างปัญญาของบุคคล ถ้าความรู้ใหม่สัมพันธ์กับความรู้เดิม ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายขึ้น

การสอนแบบนานุกรการจะช่วยให้นักเรียนชัดเจนขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เข้าใจสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ต่างๆ มากที่สุด นานุกรการเป็นวิธีการสอนแบบหนึ่งที่นักเรียนสามารถแสดงออกในด้านบุคลิกต่างๆ เป็นการฝึกทักษะทุกด้าน ตลอดจนการใช้ไหวพริบ ปฏิภาณ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมในฐานะผู้แสดง และผู้ชม เป็นประสบการณ์ที่ใช้แทน

ประสบการณ์จริงได้ วิณา วิสเพ็ญ (2529: 3) ได้กล่าวว่านาฏการเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้
 ได้แสดงออก จะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองประสบผลสำเร็จและเกิดความเชื่อมั่นที่จะแสดงทั้ง
 คำนำจาและท่าทาง ส่วนประหยัด จิระวรวงษ์ (2521: 92) และวาสนา ชาวหา (2523: 99)
 กล่าวสรุปว่า นาฏการจะช่วยให้นักเรียนน่าสนใจและสนุกสนานเป็นจริงเป็นจังขึ้น นักเรียน
 ได้มีโอกาสแสดงออกตามบุคลิกของตัวเอง ช่วยแก้ปัญหา ระบายความเครียดทางอารมณ์
 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ นิพนธ์ สุขปริณี (2518: 74) กล่าวสรุปว่า
 การเรียนการสอนโดยใช้นาฏการมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน แฝง
 การเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ธรรมชาติของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่าง
 วัยรุ่นนั้น ย่อมไม่ชอบจะอยู่นิ่งเฉย ต้องการแสดงออก การสอนแบบนาฏการจึงสามารถสนอง
 ความต้องการพื้นฐานของนักเรียนวัยนี้ได้ เนื่องจากการสอนแบบนาฏการเป็นการสอนด้วยการ
 กระทำ นักเรียนมีโอกาสได้แสดงออก เป็นตัวของตัวเอง ร่วมมือกันทำงานสามารถแก้ปัญหา
 และปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม อีกทั้งแสดงความเป็นผู้นำมีความรับผิดชอบในหน้าที่ นักเรียน
 ได้เป็นทั้งผู้สังเกตการณ์และลงมือปฏิบัติ ดังนั้นจึงเป็นวิธีการช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นใน
 ตนเองได้ เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพดี กล่าวแสดงออก มองโลกในแง่ดี
 มีความรู้สึกปลอดภัย มีความรับผิดชอบ กล่าวปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (สุชา จันทน์เอม
 2521: 147) และประคินันท์ อุปรมัย (2538: 34) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความเชื่อมั่น
 ในตนเองว่า มักจะเป็นคนกล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เข้าใจบทบาทของตนเองในสังคม และ
 เป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำ เลขา ปิยะอังฉริยะ (2524: 260) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียน
 ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นคนกล้าพูด กล้าแสดงออก สนใจตั้งใจทำงานมีความเอาใจใส่
 และภาคภูมิใจในงานของตน สามารถช่วยตนเองได้ทั้งมีความพยายามไม่ทอดทิ้งเมื่อเกิด
 อุปสรรคในการทำงาน นอกจากนี้ เจม เอ ดักเกอร์ (Jame A. Dugger 1969: 1817 - A)
 ทำการศึกษาวิจัยพบว่าผู้นำมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมีความสามารถในการแสดงออก และ
 เอ กัวร์ (A. Goor 1974: 3517 - A) ก็ได้ผลการวิจัยคล้ายกัน คือพบว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่น
 ในตนเองสูง จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาและกล้าแสดงออก

เห็นได้ว่า การใช้นาฏการประกอบการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้
 ความเข้าใจ เห็นคุณค่า สืบทอดเชื่อมโยงความรู้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการสอน
 แบบนาฏการสามารถใช้ในสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะ
 ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ยังสามารถพัฒนาบุคลิกภาพด้าน
 ความเชื่อมั่นในตนเองได้ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและลงมือกระทำ
 กิจกรรมด้วยตนเองซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ และเกิดความเชื่อมั่น
 ในตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนแบบนาฏการมาใช้สอนวิชาการวรรณกรรม
 ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา
 วรรณกรรมท้องถิ่น เพื่อจะนำผลที่ได้จากการทดลองครั้งนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา
 บุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน และเป็นแนวทางการพัฒนาการ
 เรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย
 2. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย
- การทดสอบสมมุติฐานดังกล่าวตั้งระดับนัยสำคัญไว้ที่ .01

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ที่เรียนรายวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 100 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนศิลป์-ภาษา ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี โดยเลือกมา 60 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองสอนกลุ่มละ 14 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนซึ่งมี 2 วิธี คือ วิธีสอนแบบนาฏการ และวิธีสอนแบบบรรยาย
 - 4.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นและความเชื่อมั่นในตนเอง

นียมศัพท์

การสอนแบบนาฏการ หมายถึง การสอนที่ใช้ศิลปะการละครมาเป็นสื่อกลางในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก โดยการปรึกษาหารือ วางแผน แสดงบทบาท แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองและสรุปประเมินผลร่วมกัน ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาของวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น เวลา สถานที่ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียน จึงใช้นาฏการ 5 แบบ คือ

1. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role - Playing)
2. การทายปริศนาท่าทาง (Charade)
3. การแสดงกลางแปลง (Pageant)
4. สถานการณ์จำลอง (Simulation)
5. การแสดงละครสั้น (Skits)

การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การแสดงบทบาทเป็นบุคคลต่าง ๆ ตามสถานการณ์สมมุติ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น เรื่องนิทานพื้นบ้าน เป็นการแสดงที่ไม่มีการซ่อมล่วงหน้าแสดงไปตามลักษณะนิสัยของตัวละครตามที่นักเรียนคิดว่าควรเป็นไปตามธรรมชาติ ถือเอาการแสดงออกทั้งทางด้านความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นหัวข้ออภิปราย

การทายปริศนาท่าทาง หมายถึง การแสดงบทบาทหรือกิริยาอาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ดูตีความหมายจากท่าทางที่แสดงออกมาเป็นคำหรือข้อความ เช่น สำนวน คำพังเพย สุภาษิต หรือทายว่าเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้

การแสดงกลางแปลง หมายถึง การแสดงเกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน เพื่อถ่ายทอดศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านตลอดจนประเพณี หรือพิธีการในท้องถิ่นของนักเรียน

สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสร้างสถานการณ์เลียนแบบสถานการณ์จริง เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมแสดงในสถานการณ์นั้น ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ นักเรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหา ทำงานร่วมกัน นักเรียนจะมีปฏิริยาโต้ตอบกันตามบทบาทและสถานการณ์ที่กำหนด และสรุปสถานการณ์จำลองโดยการอภิปรายร่วมกัน

การแสดงละครสั้น หมายถึง การแสดงตามบทบาทของตัวละครที่ปรากฏในเรื่องจบภายในเวลาประมาณ 3-7 นาที อาจจะมีการจัดฉากหรือการแต่งตัวหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงสั้น ๆ โดยให้อิสระในการแสดงออกทั้งด้านคำพูด การแสดงสีหน้า ท่าทาง และอารมณ์ต่าง ๆ อย่างสมจริงตามเนื้อหาที่กำหนดให้

การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนพูดอธิบายหรือบอกเล่าเนื้อหาความรู้ต่างๆ ซึ่งการสอนนี้ใช้วิธีบรรยายสลับการซักถามของนักเรียน และมีการใช้สื่อประกอบ

นอกจากนี้ยังให้นักเรียนทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา

วรรณกรรมท้องถิ่น หมายถึง เรื่องราวที่แต่งโดยอาศัยศิลปะการใช้ภาษา ใช้ถ้อยคำของภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน นิทาน ตำนาน ปริศนา คำทาย ภาษาถิ่น และสำนวนสุภาษิต เพื่อสื่อความเข้าใจสภาพการดำรงชีวิต ทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อของบรรพบุรุษที่มีส่วนสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นรายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งศึกษาเนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นในการวิจัยครั้งนี้ วัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจจะกระทำสิ่งต่างๆ ในด้านความกล้าแสดงออก ความเป็นผู้นำ ความเป็นตัวของตัวเอง ความรับผิดชอบในหน้าที่ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ความเชื่อมั่นในตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ วัดได้โดยใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ วินัย ธรรมศิตปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดว่า การวิจัยครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. แผนการสอนที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้สอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้การสอนแบบนาฏการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียน และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองได้
3. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนภาษาไทย การพัฒนาบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองในระดับชั้นอื่น ๆ และในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย" นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมทฤษฎีและหลักการจากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยนำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียดในหัวข้อ ต่อไปนี้

1. การสอนแบบนาฏการ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ

1. ความหมายของนาฏการ

นาฏการ เป็นการสอนที่เป็นศิลปะการแสดงออกอย่างหนึ่ง มีหลายรูปแบบโดยมีผู้ให้ความหมายของนาฏการไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ประหยัด จีระวรพงษ์ (2521: 103) และมนตรี แยมกสิกร (2526: 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏการที่คล้ายคลึงกัน คือ นาฏการหมายถึง การแสดงต่างๆ ที่จัดขึ้นซึ่งผู้แสดงสามารถแสดงอารมณ์ที่กำหนดตามเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ได้ เพื่อสื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ชมการแสดง ชม ภูมิภาค (2524: 278) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่านาฏการไม่จำเป็นต้องเหมือนของดั้งเดิม อาจจะเป็นสิ่งเร้าที่สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ และสภาพการณ์ในการสอนและเป็นการถ่ายทอดความหมายที่สำคัญ ซึ่งประสบการณ์ที่ใช้สามารถแทนประสบการณ์จริงได้ นอกจากความหมายโดยตรงของคำว่า "นาฏการ" แล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสบการณ์ทางนาฏการอีก คือ สุจริต เพียรชอบ (2524: 10) กล่าวว่านาฏการเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียน ได้มีพัฒนาการทางด้านการพูด เกิดความคิดช่วยให้เปลือกลิ้นเป็นประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้อย่างหนึ่งเพราะช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เห็นภาพได้ชัดเจนกว่าถ้อยคำที่ครูใช้อธิบาย

จากความหมายของนาฏการข้างต้น สรุปได้ว่า นาฏการเป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่มีหลายรูปแบบและใช้สื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ดู ซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้แทนประสบการณ์จริงได้ และจัดให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการสอน

2. ประเภทของนาฏการ

การแบ่งประเภทของนาฏการ มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของนาฏการไว้ต่าง ๆ กัน แต่แต่ละประเภทสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยได้ตามความเหมาะสม และจุดมุ่งหมายของบทเรียน ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะนำไปสอดแทรกในการเรียนการสอนได้อย่างไร

นิพนธ์ สุขปริศี และ ลัดดา สุขปริศี (2517: 278) แบ่งนาฏการออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การแสดงบทบาท คือ การแสดงที่นักเรียนมิได้แต่งตัวให้วิจิตรพิสดารเหมือนของจริงทุกประการ เพียงแต่นักเรียนแสดงท่าทาง คำพูดเลียนแบบเพื่อให้การเรียนรู้ เข้าใจได้ง่ายกว่าอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว ข้อสำคัญในการที่ครูใช้ประสบการณ์ชนิดการแสดงบทบาทในการสอน ครูจะต้องเตรียมตัวล่วงหน้าโดยนักเรียนและครูช่วยกันเลือกผู้แสดงซักซ้อมบทบาทและคำพูดเพื่อให้แสดงถูกต้องในเรื่อง

2. ละครใบ้ คือ การแสดงท่าทางและการเคลื่อนไหวของคนเล่น เพราะคนเล่นจะไม่พูดอะไรเลยได้แต่ทำท่าทางเท่านั้น แต่อาจจะมีการพากย์ประกอบ เช่น โจน เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้นก็ได้

3. การแสดงละคร หมายถึง การแสดงละครที่จัดขึ้นเหมือนกับสถานการณ์ที่น่าจะเป็นจริงมากที่สุด ทั้งบุคลิกการแต่งกายและสิ่งแวดล้อม การจัดแสดงละครแบบนี้เป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน ต้องอาศัยกำลังคนและเวลา

4. หุ่นกระบอก คือ การใช้หุ่นจำลองชนิดที่เคลื่อนไหวได้แสดงแทนคน ทำให้ประหยัดในด้านขนาดของฉากและเศรษฐกิจ และสิ่งของจากสถานการณ์ที่ควรจะเป็นจริง

บุญเหลือ ทองเอี่ยมและสุวรรณ นากู (2520: 65) ได้แบ่งนาฏการเป็น 5 ประเภท คือ

1. การแสดงละคร (Plays) เป็นการแสดงที่จัดให้เหมือนกับประสบการณ์จริงมากที่สุด

2. การแสดงกลางแปลง (Pageant) เป็นการแสดงกลางแจ้งที่ใช้คนจำนวนมาก มักแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และประเพณีของท้องถิ่น

3. ละครใบ้ (Pantomime) ผู้แสดงจะทำท่าทางแต่ไม่พูด

4. หุ่นชีวิต (Tableau) คล้ายละครใบ้ แต่ต่างตรงหุ่นชีวิตแต่งตัวให้เหมือนจริง

5. หุ่น (Puppets) เป็นการแสดงที่ใช้ถ่ายทอดเรื่องราวโดยไม่ต้องใช้คนแสดง แต่ใช้ตัวหุ่นที่สร้างขึ้นเป็นผู้แสดงแทน

สุกัญญา ธารีวรรณ (2523: 117) แบ่งนาฏการออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การแสดงละคร (Plays) จะเตรียมตัวหรือไม่เตรียมตัวล่วงหน้า
 2. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role-Playing) คือ การให้นักเรียนสมมุติตัวเองว่าอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ จะตัดสินใจแก้ปัญหายังไร จะไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า
 3. การจำลองเหตุการณ์ (Tableau) เป็นการจัดฉากเหตุการณ์เฉพาะตอนที่ประทับใจ ผู้แสดงแต่งกายให้สมจริง ไม่มีการพูดหรือเคลื่อนไหว แต่มีการบรรยายเรื่อง
 4. หุ่น (Puppets) เป็นการแสดงที่ให้นักเรียนเป็นผู้เชิดหรือชักหุ่น ด้วยการใช้อุปกรณ์ที่ทำขึ้นเป็นหุ่นแสดงบทบาทแทนคนจริง ๆ ซึ่งมีการบรรยายเรื่องและพูดโต้ตอบ
- ประหยัด จิระวรพงษ์ (2521: 84) และ วาสนา ชาวหา (2523: 97) ได้แบ่งนาฏการที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมี 5 ประเภทเหมือนกันดังนี้คือ

1. การแสดงกลางแปลง (pageant) หมายถึง การแสดงเรื่องราวพื้นบ้าน ประเพณีต่าง ๆ ที่แสดงกันกลางแจ้งของผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้าน
2. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role-Playing) หมายถึง การแสดงบทบาทไปตามลักษณะนิสัยของตัวละคร ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที ผู้แสดงต้องพยายามแก้ปัญหาให้ได้
3. ละครใบ้ และภาพหุ่นชีวิต (Pantomime and Tableau Vivant) หมายถึง การแสดงใช้ภาษาท่าทางโดยไม่มีการใช้คำพูดเลย ส่วนภาพหุ่นชีวิต คือ การให้ผู้แสดงอยู่นิ่ง ๆ ในท่าทางต่าง ๆ กัน โดยไม่มีการพูดหรือเคลื่อนไหวใด ๆ ทั้งสิ้น
4. การแสดงละคร (Plays) หมายถึง การนำเรื่องราวในบทเรียนมาแสดงเป็นละครประกอบการเรียนการสอน เป็นการสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ อุปนิสัย และวัฒนธรรม
5. หุ่น (Puppets) หมายถึง การแสดงโดยใช้อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นแทนตัวละครต่าง ๆ ซึ่งเล่นกันอย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องใช้ฉาก เช่น หุ่นกระบอก หุ่นนิ้วมือ และหุ่นเสียบไม้

นอกจากนี้ สาลีณี หมายถึง (2527: 19) ได้แยกประเภทของนาฏการอย่างละเอียดขึ้นในการทำวิจัยเรื่อง "โครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" เพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอน โดยรวบรวมไว้ 14 ประเภท ดังนี้

1. การแสดงละคร เป็นการแสดงให้เห็นชีวิตมนุษย์ อุปนิสัย ประเพณีวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งจัดแสดงให้เหมือนจริงมากที่สุด โดยการฝึกซ้อมเตรียมตัวมาดี
2. การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ดูได้ทราบเรื่องและพัฒนาทักษะด้านการแสดงให้ดีขึ้น
3. การแสดงกลางแปลง เป็นการแสดงที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านจะต้องมีการฝึกซ้อมและเตรียมตัวล่วงหน้า การแสดงอาจจะประกอบไปด้วยการแสดงท่าทางร้ายรำที่สวยงามมาก เช่น ขบวนแห่เทียนเข้าพรรษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูสามารถนำการแสดงกลางแปลงนี้มาใช้ในการเรียนการสอน หรือเป็นกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงกับความเป็นจริง

4. การแสดงหุ่น เป็นนาฏกรอย่างหนึ่งที่สามารถจัดแสดงประกอบการเรียนการสอนได้ โดยครูอาจจะใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอุปกรณ์สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย เพราะสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบตัวหุ่นได้ง่าย ทั้งในด้านเครื่องแต่งตัวและฉาก ตลอดจนสามารถพัฒนานิสัยเด็กให้รู้จักทำงานร่วมกัน

5. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการทำให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาและการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดหลักและสภาพความเป็นจริงของชีวิตในปัจจุบัน นักเรียนสามารถฝึกทักษะทางด้านคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อจะไปผจญปัญหาอีกมากมายในอนาคต

6. การแสดงบทบาทโดยไม่มีเครื่องแต่งตัวล่วงหน้า เป็นการแสดงที่ผู้แสดงจะต้องออกมาโดยทันทีไม่มีเครื่องแต่งตัวหรือซักซ้อมมาก่อน เป็นการฝึกปฏิภาณ ไหวพริบ และฝึกความกล้าในการแสดงออก

7. สถานการณ์จำลอง เป็นการแสดงที่ผู้สอนจะต้องวางแผนเป็นอย่างดีโดยพิจารณาเนื้อหาและสถานการณ์ในเรื่องที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหา โดยใช้วิจารณญาณของตนเอง ผู้แสดงสามารถแสดงร่วมกัน ทำงานร่วมกัน

8. การแสดงทำนองประกอบเรื่องราว เป็นนาฏกรอย่างหนึ่งและผู้แสดงและผู้ดูจะต้องใช้จินตนาการในการแสดงและชม ในการแสดงอาจมีการจัดบรรยากาศประกอบเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจดีขึ้น

9. การอ่านบทสนทนา เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของนาฏกรประกอบการสอน ทักษะการพูด การฟัง อาจตัดมาจากบทสนทนาของตัวละครจากวรรณคดี จากเรื่องจริง โดยเลือกคำพูดที่คมคายที่ทำให้เกิดความคิดและสติปัญญา จะทำให้เด็กใช้ภาษาเป็น ฝึกหัดบุคลิกภาพและการออกเสียง ตลอดจนลีลาการพูดโดยเน้นที่น้ำเสียง การอ่านบทสนทนาผู้แสดงจะต้องมีการเตรียมตัวและฝึกซ้อมในการสวมบทบาทของตัวละครนั้น เพื่อให้การแสดงสมบูรณ์แบบ

10. การแสดงทำล้อเลียน เป็นนาฏกรอย่างหนึ่งที่ใช้ในการฝึกลักษณะบุคลิกของผู้แสดง เพื่อให้ผู้แสดงได้รู้จักสังเกต และจดจำสภาพชีวิตประจำวันของสังคมและสิ่งแวดล้อม และนำลักษณะหรือบุคลิกที่ได้พบเห็นมาแสดงทำทาง โดยใช้จินตนาการ

11. รีวิวหรือวิพิธทัศนา เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่เหมาะสมแก่การเรียนการสอน เด็กจะได้ประสบการณ์ในด้านต่างๆ เป็นการฝึกทักษะการแสดงทุกด้านทั้งการรำ การแสดงละคร แต่การแสดงวิพิธทัศนาควรจะคำนึงถึงการเลือกชุดการแสดง เครื่องแต่งกาย และเวลา ตลอดจนการจัดกระบวนการแสดงที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

12. การทายทำทาง เป็นการแสดงทำทางให้ผู้ดูตีความหมายออกมาเป็นคำ ๆ และทำท่าหลาย ๆ ท่า เอาคำเหล่านี้มาผสมกันเป็นสุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวน การแสดงชนิดนี้มักจะนิยมใช้กันมาก

13. การแสดงการขับร้องหรือแสดงดนตรี จัดเป็นนาฏกรที่เร้าความสนใจ หรือสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน อีกอย่างหนึ่งจะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานทั้งผู้เฒ่าและผู้ชม ทำให้บทเรียนน่าสนใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
สำนักบรรณสารสนเทศ

14. การแสดงละครสั้น เป็นละครที่เล่นจบภายใน 3-7 นาที โดยไม่ต้องมีโครงเรื่องก็ได้ อาจมีการจัดฉากหรือแต่งตัวละครหรือไม่มีก็ได้ เป็นการแสดงที่ให้ประสบการณ์คล้ายกับชีวิตจริงมากที่สุด ทั้งยังส่งเสริมความสามารถปฏิภาณไหวพริบในการแสดงอีกด้วย

จากการที่มีผู้ศึกษาหลายรายได้แบ่งประเภทของนาฏการไว้ โดยมีแนวทางที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงแยกประเภทของนาฏการที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของวิชา และส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ เป็น 5 ประเภท คือ

1. การแสดงละครสั้น หมายถึง การแสดงบทบาทสั้น ๆ ภายในเวลา 3 - 7 นาที อาจมีการจัดฉากหรือไม่มีก็ได้ เป็นการให้อิสระในการแสดงออกทั้งด้านคำพูด สีหน้า ท่าทาง และอารมณ์

2. การแสดงกลางแปลง หมายถึง การแสดงเรื่องราวพื้นบ้าน ประเพณีวัฒนธรรมของผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้ประสบการณ์ตรง

3. การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงตามที่คนได้รับมอบหมาย การแสดงบทบาทสมมุติจะช่วยทำให้นักเรียนคิดเป็น และแก้ปัญหาเป็น

4. การทนายปริศนาท่าทาง หมายถึง การแสดงท่าทางเพื่อตีความหมาย และตีความจากท่าทางต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นคำกล่าวต่าง ๆ เช่น สำนวน คำพังเพย สุภาษิต การทนายปริศนาท่าทาง เป็นการฝึกด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสร้างสถานการณ์เลียนแบบ สถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมแสดงในสถานการณ์นั้นตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

3. คุณค่าของการจัดนาฏการเพื่อการศึกษา

การจัดนาฏการในการเรียนการสอนนับได้ว่ามีประโยชน์และมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งเพราะนักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนก็มีชีวิตชีวา นักเรียนเกิดความเข้าใจเห็นภาพได้ชัดเจนกว่าถ้อยคำที่ครูอธิบาย มีผู้กล่าวถึงคุณค่าการจึนาฏการไว้ ดังนี้

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good 1959: 681) กล่าวถึงคุณค่าของนาฏการว่า ประสบการณ์นาฏการจะช่วยให้ความหมายแก่นักเรียนชัดเจนทำให้บทเรียนน่าสนใจ ช่วยให้เรื่องที่เรียนเป็นจริงขึ้นและเข้าใจเรื่องยากๆ ได้ง่ายขึ้น นักเรียนได้แสดงความสามารถด้านบุคลิกภาพของตัวละครอย่างที่ไม่สามารถแสดงด้วยวิธีอื่น ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนให้เป็นไปตามปรารถนาส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วน มาร์ธา ดัลแมน (Martha Dallman 1971: 32) ก็กล่าวถึงคุณค่าของนาฏการเพิ่มเติม คือ ช่วยในการแสดงอารมณ์ พัฒนาความชำนาญทางด้าน

การใช้ภาษา พัฒนาอุปนิสัยการทำงานก่อให้เกิดความสนุกสนาน ช่วยให้เข้าใจการดำรงชีวิตในสังคมอีกด้วย

บุญเหลือ ทองเอี่ยม (2523: 209) ได้กล่าวถึงคุณค่าของประสบการณ์ทางนาฏการ (Dramatization Experience) ว่าช่วยให้นักเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความรู้สึกของตนเอง ได้รับความสนใจและสนุกสนาน ร่วมกันคิดแก้ปัญหา อีกทั้งเป็นการสื่อความหมายให้เข้าใจกัน ได้อย่างดีด้วยการให้ประสบการณ์การแสดงทั้งที่วัฒนธรรมความเป็นอยู่แตกต่างกัน และ ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ (2524: 104) กล่าวถึงคุณค่าของนาฏการว่า ช่วยเสริมบทเรียนสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเข้าใจเรื่องราวในเรื่องได้ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ตลอดจนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ความรับผิดชอบและความคิดสร้างสรรค์ ส่วน ศรีสุภา จริยากุล (2537: 298) กล่าวเพิ่มเติมถึงคุณค่านาฏการว่า ช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ เท่ากับว่าได้พัฒนาบุคลิกลักษณะของตน อีกทั้งรู้จักการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความสามัคคีและร่วมมือกันในการทำงาน

นอกจากนี้ ยังมีผู้ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนนาฏการ โดยเฉพาะประเภทของนาฏการที่เป็นการละคร ดังนี้ คือ

พี ลินเซ (P. Lindsay 1974: 55) กล่าวว่า การใช้การละคร นอกจากจะทำให้ครูและนักเรียนได้สนทนากันแล้ว ยังต้องแสดงท่าทางด้วยเป็นการให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์โดยใช้ร่างกายทุกส่วน เช่น ท่าไม้ (Mime) บทบาทสมมุติ (Role - Playing) และละครสด (Improvisation)

ซิกส์ เจอรัลดีน (Siks Geraldine 1977: 147 - 150) กล่าวถึงคุณค่าการละครว่า การละครสามารถใช้เป็นแรงหนุนในการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าครูรู้จักใช้การละครเป็นเครื่องช่วยสอนอย่างมีประสิทธิภาพบูรณาการกระบวนการต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ก็สามารถนำไปพิจารณาร่วมกับสถานการณ์พัฒนาการของนักเรียน การใช้ละครเป็นเสมือนแรงดันภายนอกที่ครูสามารถจัดให้มีความเกี่ยวข้องกันกับนักเรียน และการเรียนรู้ของนักเรียนก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

เอิล คับเบิลยู สเตวิก (Earl W. Stevick 1979: 201) แสดงทรรศนะว่า กิจกรรมการละครทำให้นักเรียนมีความสามารถ และเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการที่นักเรียนแสดงบทบาทเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้นั้น ก็เนื่องมาจากนักเรียนคิดวาดภาพหรือจินตนาการและสร้างสรรค์ลักษณะตัวละครไปตามสถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมุติที่จัดให้มีขึ้นอันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดและความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

สไต พันรุมโกมล (2516: 2 - 3) ได้กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะการละครไว้ว่า การศึกษาวิชาศิลปะการละคร ถ้าทำได้อย่างถูกต้องก็น่าจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมากสำหรับ

เยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยที่จะพัฒนาความคิดอ่าน รสนิยม จิตใจ และความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ การอ่านบทละคร ถ้าจะอ่านให้เข้าใจลึกซึ้ง ผู้อ่านจะต้องขวนขวายหาความรู้ความเข้าใจทางด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม ภาษาและวรรณคดี การทำงานร่วมกันเพื่อจัดแสดงละครที่มีคุณค่าทางด้านศิลปะและวรรณกรรม นอกจากจะช่วยส่งเสริมความรู้ความชำนาญในด้านวิชาการแล้วยังช่วยฝึกหัดเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสามัคคี เพราะในการจัดเสนอละครแต่ละครั้งนั้น จะเห็นได้ชัดเจนว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ไม่มีใครสำคัญกว่าใครในการเสนอละคร ผู้แสดงซึ่งอยู่หน้าเวที มิได้มีความสำคัญกว่าผู้ทำงานหลังฉากเลยแม้แต่น้อย ผู้ร่วมงานทุกคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยคำนึงถึงผลงานอันเป็นของส่วนรวม มิใช่จะคำนึงถึงความดีเด่นเฉพาะตัวของผู้นั้นผู้ใด

วนิดา จึงประสิทธิ์ (2521: 97) กล่าวถึงความสำคัญของการละครที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนว่า จะช่วยฝึกทักษะทางการพูด การฟัง และการดู นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และทำให้ฝึกคุณสมบัติบางประการให้เกิดขึ้นกับเด็กได้ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ด้วย

วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์ (2522: 56) กล่าวว่า การแสดงละครนั้นจะช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจลึกซึ้งกับสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ต่างๆ มากที่สุด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สนม ครุฑเมือง (2523: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีการสอนโดยการละครว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนโดยวิธีการละครนั้นมีมากมาย เช่น ได้รับประสบการณ์ตรงเป็นการฝึกทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน ฝึกการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมีการพัฒนาบุคลิกลักษณะ พัฒนาจิตใจให้เกิดความชื่นชอบในการเรียนภาษาไทย และรักวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี

สุจริต เพียรชอบ (2524: 2 - 3) กล่าวว่า ประโยชน์ของศิลปะการละครช่วยให้ความบันเทิง ความรื่นรมย์แก่ผู้อื่นได้เป็นอย่างมาก ความสามารถในการแสดงช่วยให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพ ท่วงท่าที่ ท่าที และการวางตัวได้ดีในทุกโอกาส ถ้าได้มีโอกาสแสดงออกมากขึ้นก็จะยิ่งทำให้เกิดทักษะในการแสดงประสบผลสำเร็จ มีความมั่นใจและกล้าแสดงมากขึ้น

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2524: 65) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำละครมาใช้ในการเรียนการสอนว่า จะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และเรื่องที่เรียนเป็นจริงเป็นจังขึ้น อีกทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกตามบุคลิกภาพของตัวเอง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เป็นไปตามที่พึงปรารถนา และช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ได้

เกศินี โชติกเสถียร (2529: 83) กล่าวว่า ประสบการณ์ในการละคร เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้กระทำ โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ เป็นวิถีทางในการฝึกฝนให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีการปรับตัวได้ดี มีความรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม และรู้จักวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

จะเห็นได้ว่า นาฏการนับเป็นสื่อการสอนที่อาศัยกิจกรรมและวิธีการที่เป็นศิลปะการละคร ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน นาฏการเป็นประสบการณ์ตรงของผู้แสดงสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว สนุกสนาน และเพลิดเพลิน โดยไม่รู้สึกรำคาญที่กำลังเรียนอยู่ จึงทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนเพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบนาฏการ มีผู้ศึกษาไว้ในลักษณะต่าง ๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบของนาฏการที่ใช้ในการเรียนการสอน มีผู้ศึกษาวิจัย คือ

จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2516: 161) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทย จำนวน 21 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 300 คน ในโรงเรียนสาธิตของกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ครูและแบบสอบถามนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนสนใจมาก ได้แก่ การแสดงละครแบบแท่นแห่น การร้องเพลงพื้นเมืองและการแสดงหุ่นกระบอก และ อมรา ปฐภิญโญบุรณ (2522: 104) ได้ศึกษาการใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า สื่อการสอนแบบละครในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น มีคุณค่าในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ลงมือปฏิบัติและผู้สังเกตการณ์และวิชาที่ได้รับประโยชน์โดยตรงมากที่สุด คือ ภาษาไทย ส่วน ขวลิต ผู้ภักดี (2526: 89) ได้ศึกษาเรื่องโครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการประกอบการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาเอก - โท ภาษาไทย ในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 24 คน อาจารย์ภาษาไทย จำนวน 60 คน นักศึกษาปริญญาตรีวิชาเอก-โท ภาษาไทย จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า นาฏการที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยให้ผลดีในระดับมากประกอบด้วย การแสดงละครพูด การอ่านทำนองเสนาะ การอ่านบทสนทนา การแสดงเพลงพื้นเมืองและการทายทำทาง ซึ่งต่อมาได้มีผู้ศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ คือ สาลินี หมายเจริญ (2527: 108) ได้ศึกษาเรื่องโครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 27 คน ครูภาษาไทย จำนวน 135 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า นาฏการที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแสดงละครพูด ละครใบ้ การแสดงทำทาง การแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง การอ่านทำนองเสนาะ การแสดงเพลงเรือ การทายปริศนาทำทาง และการแสดงละครสั้น ปราณี แสงอากาศ (2532: 85) ศึกษาเรื่องการนำเสนอโครงการที่ใช้เกมและบทบาทสมมุติในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทย จำนวน 97 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 483 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เกมและบทบาทสมมุติในการสอน ทักษะการพูด การอ่าน การเขียน การสอนหลักภาษาและวรรณคดี มีความเหมาะสมมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบอื่น ๆ มีผู้ศึกษาวิจัย คือ

สมพล รูปบุชา (2524: 78) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยด้วยการสอนแบบบรรยาย โดยใช้เกมและไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 84 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 43 คน กลุ่มควบคุม 41 คน กลุ่มทดลองสอนโดยวิธีใช้เกมและเพลงประกอบการสอน กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีบรรยายโดยมีอุปกรณ์บางชนิดประกอบ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความรู้พื้นฐานภาษาไทย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่า Z (Z-test) พบว่า การเรียนหลักภาษาด้วยวิธีการบรรยาย โดยมีเกมและเพลงประกอบการสอน มีความคงทนหรือความจำในเนื้อหาดีกว่าการสอนแบบบรรยาย และ นิตยา ประพฤติกิจ (2527: 77) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชาเอกภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกรูปประโยค กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาวิทยาลัยครูชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ จำนวน 45 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 23 คน กลุ่มควบคุม 21 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมการละคร ซึ่งประกอบด้วย เกม การแสดงทำใบ้ บทบาทสมมุติ การแสดงสด สถานการณ์จำลองและการเล่าเรื่อง กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การฝึกรูปประโยค เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผล

สัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการฝึกรูปประโยค

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้นาฏการประเภทหุ่นและบทบาทสมมุติ มีผู้ศึกษาได้ผลคล้ายกัน คือ พิณทอง ทองแถม (2529: 203) ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีมรคกเรื่องพระอภัยมณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้หุ่นกระบอกกับการสอนแบบอภิปราย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 32 คน กลุ่มควบคุม 32 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้หุ่นกระบอกประกอบ กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนแบบอภิปราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกเสียงบทหุ่นกระบอก และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มที่ใช้หุ่นกระบอกสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบอภิปราย และในปีเดียวกัน อคุลย์พันธ์ เนตรมัย (2529: 183) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ละครหุ่นประกอบการสอนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวศสันดรชาดก กำเนิดกุมาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ในการทดลองได้ใช้ผู้เชิดหุ่น 4 คน ซึ่งควบคุมโดยผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ ละครหุ่นและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของหุ่นโดยใช้คำร้อยละ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักเรียนโดยใช้ละครหุ่นแตกต่างกัน ส่วน แววดา พูลสวัสดิ์ (2529: 51) ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยเรื่องไชยาญา โดยการสอนแบบประสมศิลป์วิธีสอน (เกมและนาฏการ)กับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบประสมศิลป์วิธีสอน กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบด้วยค่าไค-สแควร์ และทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเรียนภาษาไทยกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นดีกว่ากลุ่มควบคุม ปีต่อมา ฉันทนา กุลธวัชชัย (2530: 98) ศึกษาเรื่องการสอนแบบนาฏการในวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 45 คน กลุ่มควบคุม 45 คน กลุ่มทดลองสอนแบบนาฏการ กลุ่มควบคุมสอนตามแนวคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสอบถามวัดความสนใจทางการเรียน แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) และทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่สอนโดยแบบนาฏการสูงกว่ากลุ่ม

ที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู และความสนใจในการเรียนแตกต่างกัน ความรับผิดชอบทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วน พชรมนต์ เพียรคงชล (2533: 60) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบนาฏการและการสอนตามคู่มือแนวการสอนของศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบนาฏการ กลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบนาฏการสูงกว่าการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ และ วรเชษฐ์ โชคชัย (2536: 86) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทย และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนวคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบนาฏการ กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนตามแนวคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทยและแบบทดสอบความรับผิดชอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

3. การใช้นาฏการรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านอื่นๆ มีผู้ศึกษาวิจัย คือ

สุนีย์ ชุ่มจิต (2523: 72) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้บทบาทสมมุติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 132 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 66 คน กลุ่มควบคุม 66 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยบทเรียนที่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมเรียนด้วยบทเรียนที่ไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) และทดสอบค่าที (t-test) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทบาทสมมุติ ซึ่งคล้ายกับสุจิตรา บัวคำภา (2525: 51) ที่ศึกษาเรื่องการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้บทบาทสมมุติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 74 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 37 คน กลุ่มควบคุม 37 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการใช้นาฏการ กลุ่มควบคุมสอนโดยไม่ใช้นาฏการ เครื่องมือที่ใช้ในการ

รวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทัศนคติเชิงจริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า การสอนด้วยการใช้บทบาทสมมุติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนด้วยการไม่ใช้บทบาทสมมุติ และ ฉลวยศรี มีใจเย็น (2526: 58) ศึกษาเรื่องการทดลองใช้บทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซัน (Wilcoxon) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้บทบาทสมมุติมีการพัฒนาจริยธรรมแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ ส่วน วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2529: 65) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติและสอนโดยแบ่งกลุ่มทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมสอนโดยการแบ่งกลุ่มทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติ สูงกว่าการสอนโดยแบ่งกลุ่มทำงาน

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบนาฏการรูปแบบต่าง ๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. การใช้นาฏการประเภทละครในการเรียนการสอน มีผู้ศึกษาวิจัย คือ

ริชาร์ด เอ เวีย (Richard A. Via อ้างใน ชวลิต ผู้ภักดี 2526: 14) สนใจเรื่องการนำละครเข้ามาใช้ในการสอนภาษา เขาได้รับตำแหน่งเป็นผู้ดำเนินการโครงการละครแห่ง East-West Culture Learning Institute ในฮอนโนลูลู รัฐฮาวาย เขาจึงใช้การละครในการฝึกทักษะการพูดสื่อสารโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จอย่างมาก เขาพบว่าการใช้การละครจะทำให้ได้ประสบการณ์จริงในการสื่อสารแก่ผู้เรียน

ซาราห์ ซาริม ปาซ (Sarah Sharim - Paz อ้างใน พชรมนต์ เพียรคงชล 2533: 35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้นาฏการกับนักศึกษาฝึกหัดครูในประเทศชิลี ปรากฏว่า ปาซ ได้จัดโครงการละครฝึกนักศึกษาฝึกหัดครู เพราะเชื่อว่านาฏการจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนพูดภาษาอังกฤษอย่างจริงจังและสมจริง อีกทั้งได้รับทักษะหลายอย่าง ซึ่งมีประโยชน์ต่ออาชีพครูอย่างยิ่ง และได้เปิดสอนวิชา Language Study Through Drama เป็นวิชาบังคับหลักสูตร 1 ปี พบว่า การใช้ละครบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการนี้เป็นอย่างดี

อเลน มาเลย์ และ อเลน คอฟ (Alan Maley and Alan Duff อ้างใน พชรมนต์ เพียรคงชล 2533: 35) เขาได้อาศัยความรู้จากประสบการณ์ในการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาที่สองเป็นเวลานานในยุโรปจึงได้ทดลองใช้กิจกรรมการละครเป็นเวลากว่า 5 ปี จนเลือกได้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมและใช้ได้จริงบรรจุไว้ในหนังสือ Drama Technique in Language Learning

เจ เรย์มอนด์ ซาฟแฮม (J.Raymond Sharpham 1972: 1875 - A) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการละครสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีสอน และธรรมชาติของกิจกรรมละครในระดับมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะวิธีสอนเฉพาะ เพื่อแสดงถึงการนำกิจกรรมละครไปใช้สอนในระดับมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมการละครและครูวิธีสอน และได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสังเกตการณ์ในกิจกรรมการละครอย่างมีระเบียบ และได้นำข้อมูลดิบมาวิเคราะห์และตีความหมาย โดยแบ่งเป็น 3 ข้อ ได้แก่ ธรรมชาติของกิจกรรมการละคร ประชญาสำหรับการใช้กิจกรรมการละคร และเทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมการละคร พบว่า กิจกรรมการละครเป็นกระบวนการสอนที่มีคุณค่าและมีสาระแก่นสาร ซึ่งเน้นพัฒนาการด้านการยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่น ครูเป็นเพียงผู้นำทางและให้ความสะดวกแก่นักเรียนในการจัดกิจกรรม และต่อมา ลินน์ แมคเกรเกอร์ และคณะ (Lynn McGregor and others 1977: 7) ได้ร่วมกันปฏิบัติการสำรวจจุดประสงค์ และข้อเสนอแนะของการละครเพื่อการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ คือ ตั้งแต่ชั้นประถม มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยลอนดอนในระหว่างปี 1974 - 1977 โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ พบว่า การละครในระดับมัธยมศึกษาเป็นที่นิยมใช้กันทุกรูปแบบทั่วเกาะอังกฤษ แต่จำนวนโรงเรียนที่มีวิชาการละครเพื่อการศึกษา และใช้การละครในการเรียนการสอนมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนในโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้ 1,775 แห่ง ปรากฏว่า โรงเรียนที่มีโอกาสจัดวิชาการละครเพื่อการศึกษา และใช้การละครในการเรียนการสอนมากที่สุด คือ โรงเรียนประเภทมัธยมแบบประสม คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนประเภทสามัญ คิดเป็นร้อยละ 15.40 และโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 14.70 ซึ่งเป็นอันดับน้อยที่สุด ส่วน โมทอส เทอรูเอลล์ โทมัส (Motos Teruel Tomas 1994: 332) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมการละครสำหรับการสอนและการเรียนภาษาและวรรณคดีในระดับมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมการละครที่เหมาะสมสำหรับการสอนภาษาและวรรณคดี คือ การแสดงบทบาท

สมมุติ การใช้เกม การใช้เสียง ผลจากการใช้กระบวนการนี้ ทำให้มีความสามารถใช้ถ้อยคำมีแนวคิดและทัศนคติที่มีต่อชั้นเรียน และเข้าใจสภาพแวดล้อมของชั้นเรียนได้ดี ตลอดจนช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด กระตุ้นให้เกิดจินตนาการด้วย ในปีเดียวกัน เวลส์ คาแลน และ อเลน คริสตี้ (Wells Kaalan and Ellen Christie 1994: 214) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของครูในการใช้บทละครเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน มีการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้กับครู 224 คน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการนำบทละครไปใช้และภูมิหลังเกี่ยวกับการได้รับการฝึกฝนในเรื่องละครของผู้สอน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นคำร้อยละ ผลปรากฏว่าครูผู้สอนใช้การแสดงถึง 7 ชนิด คือ การแสดงละคร หุ่น ละครสด ละครใบ้ การอ่านบท การบอกบทละครเป็นเรื่อง ๆ มากถึงร้อยละ 79 และครูสนใจการแสดงมากกว่า 7 ชนิดนี้อีกร้อยละ 91 นอกจากนี้ครูที่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องละครเชื่อว่าการใช้บทละครในการสอนนั้นให้ประโยชน์อย่างแท้จริง และยังพบว่าครูไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการละครมาก่อน ก็สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

2. การใช้นาฏการประเภทการแสดงบทบาทสมมุติในการเรียนการสอน มีผู้ศึกษาให้ความสนใจและทำการวิจัย โดยใช้บทบาทสมมุติเพื่อปลูกฝังจริยธรรมบางประการและเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน คือ

โอ พี ทราวิสส์ และ ซิสเตอร์ แมรี ปีเตอร์ (O.P. Traviss and Sister Mary Peter 1974: 3581 - A) ได้ศึกษาการปลูกฝังความยุติธรรมกับนักเรียนระดับ 5 ชายและหญิง โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติประกอบการเรียน มีการอภิปรายสถานการณ์ทางศีลธรรม และมีการปฏิสัมพันธ์กัน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกสวมบทบาทสมมุติ อาทิตย์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 12 อาทิตย์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำ และค้นหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ผลการศึกษาพบว่าการฝึกการสวมบทบาทสมมุติช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม การพัฒนาทางศีลธรรมเกี่ยวกับความยุติธรรมของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และ เดวิด อีรา แมนเดลบอม (David Ira Mandelbaum 1976: 859 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการฝึกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางศีลธรรมตามหลักของเพียเจต์และโกลเบอร์ก โดยการใช้แสดงบทบาทสมมุติกับการไม่ฝึก โดยทดลองกับนักเรียน 84 คน ทดสอบโดยการสัมภาษณ์ เพื่อวัดระดับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกแบบสร้างให้เกิดความขัดแย้งในความรู้ กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ได้รับความตอบของสถานการณ์ขัดแย้ง 1 ชั้นเหนือระดับเดิม ซึ่งกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มนี้ เน้นการฝึกใช้การสวมบทบาทสมมุติ ส่วนกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ไม่มีการฝึกแต่อย่างใด ผลปรากฏว่าการฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติมีผลดีกว่าการไม่ฝึก ในปีเดียวกัน เฮอเบิร์ด โจเซฟ เมอร์ฟี (Herbert Joseph Murphy 1976: 1194 - A) ได้ศึกษาการใช้การแสดงบทบาท

สมมุติ เพื่อสร้างภาพพจน์ทางสังคมและการใช้เหตุผลที่ชอบธรรมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนผิวขาวในเมืองออนตาริโอ ประเทศแคนาดา จำนวน 84 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับ 2 จำนวน 28 คน ระดับ 4 จำนวน 56 คน โดยแบ่งกลุ่มศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม ก่อนทดลองวัด ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับความสามารถในการสวมบทบาท วิธีที่ใช้ คือ ฝึกทักษะในการสวมบทบาทซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 15 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาพพจน์ทางสังคมโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ ช่วยให้นักเรียนมีเหตุผลที่ชอบธรรมตามระดับอายุ

นอกจากนี้ โรนัลด์ เจ ลอนนอตตี (Ronald J. Lonnotti 1977: 142) ได้ศึกษาผล การใช้การแสดงบทบาทสมมุติที่เน้นการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน อายุ 6 ปี จำนวน 30 คน อายุ 9 ปี จำนวน 30 คน ในการวิจัยเขาได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยให้กลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มควบคุม การฝึกในกลุ่มทดลองที่หนึ่งนั้น นักเรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน แต่ละคนในกลุ่มจะถูกกำหนด ให้มีบทบาทต่างๆกันตามเรื่องที่ได้อ่านเมื่อได้อ่านเรื่องและรับทราบบทบาทของตนแล้ว นักเรียนแต่ละคนจะแสดงออกตามบทบาทของตน ซึ่งอาจเป็นการแสดงออกทางกาย วาจาหรืออารมณ์ในการฝึคนอกจากจะเน้นการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วผู้ฝึกประจำกลุ่มจะพยายามเน้น การพูดโต้ตอบและการใช้เหตุผลโดยผู้ฝึกจะใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และมีความสามารถในทักษะเหล่านี้ ในกลุ่มที่สองจะมีการฝึกคล้ายกับกลุ่มแรก แต่จะมีการเปลี่ยนบทบาทกันทุก ๆ 5 นาที ดังนั้น นักเรียนในกลุ่มนี้แต่ละคนจะมีประสบการณ์อย่างน้อย 5 บทบาทต่าง ๆ กันในช่วงการฝึกครั้งหนึ่ง ส่วนกลุ่มควบคุมนั้น นักเรียนจะได้อ่านเรื่องเหมือนกับที่กลุ่มทดลอง ใช้แสดงบทบาท แล้วจะมีการถามความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องนั้นโดยผู้ฝึก การฝึกทั้งหมดใช้เวลา 10 วัน วันละ 25 - 35 นาที ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีการฝึก โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ มีพฤติกรรมในการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม ในปีเดียวกัน เจน โคลส โคโนเลย์ (Jane Close Conoley 1977: 4997 A) แห่งมหาวิทยาลัยเทกซัส ได้ศึกษาผลของการใช้การแสดงละครบทบาทสมมุติในการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เพื่อวัดพฤติกรรมของนักเรียนโดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3, 4 และ 5 จำนวน 142 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ วันละ 30 นาทีทุกวัน มีการทดลองก่อนการเรียนและภายหลังการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าการใช้การแสดงบทบาทสมมุติเข้าเป็นองค์ประกอบในการเรียนการสอน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีสังคมมิติที่ดีขึ้นและเปลี่ยนจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่บุคคลอื่นมากขึ้น ส่วน แดเนียล เอ็ม เกลเลอร์ (Danial M. Geller 1978: 219 - 235) แห่งมหาวิทยาลัยยอร์จทาวน์ ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองมาแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อปลูกฝังการเชื่อฟังทดลองกับนักเรียน จำนวน 91 คน โดยใช้วีดิทัศน์เข้าช่วยในการแสดงบทบาทสมมุติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้การ

แสดงบทบาทสมมุติจากสถานการณ์จำลองนั้น มีความเชื่อฟังเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ นอกจากนี้ ยังมีวิจัยการใช้บทบาทสมมุติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เลสลีย์ มิลล์ แฮนด์เลย์ (Leslie Mills Handley 1975: 3383-3384 - A) ได้ศึกษาการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติกับนักเรียน 3 ระดับ คือ 4, 5 และ 6 จำนวน 57 คน ใช้เวลา 4 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงบทบาทสมมุติเอง พวกที่ไม่ได้ร่วมแสดงจะเป็นผู้สังเกตและร่วมอภิปรายในตอนท้าย ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนดีกว่าเดิม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความมั่นใจในความคิดเห็นมากขึ้น

3. การใช้นาฏการประเภทสถานการณ์จำลองช่วยให้พัฒนาพฤติกรรม และบุคลิกภาพ มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ คือ

ซัลวาเตอร์ เจ. ปาปาราโด (Salvator J. Pappalardo 1972: 2721 - A) ได้ศึกษาผลการสอนโดยวิธีสถานการณ์จำลองกับนักศึกษาฝึกหัดครูแนะแนว ซึ่งเป็นพนักงานให้บริการแก่นักเรียนในมหาวิทยาลัยรัฐนิวยอร์ก เมืองอัลบานี ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 54 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ใช้เวลาศึกษา 10 สัปดาห์ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้การสอนโดยวิธีสถานการณ์จำลองมีความสนใจตลอดระยะเวลาของการฝึกและมีความรู้สึกว่าได้ผลการเตรียมตัวที่ดียิ่งก่อนที่จะออกไปเป็นครูแนะแนวเช่น สามารถรู้จักตนเองได้ดีขึ้น และได้พบกับการฝึกในสถานการณ์จำลองที่มีสภาพเหมือน หรือคล้ายกับสถานการณ์จำลองของการแนะแนวอย่างแท้จริง ต่อมา ปีเตอร์ แอนโทนี เบลสกี (Peter Anthony Bielski 1974: 7918) ได้ศึกษาการใช้การสอนโดยวิธีสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการสอนต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ (Teaching Problems Laboratory Simulation Technique) โดยใช้ นักศึกษาครูและครูประจำการที่สอนในชั้นประถมศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลของการศึกษาปรากฏว่า เมื่อใช้ระบบจำแนกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางวาจา (Verbal Interaction Category System) สังเกตพฤติกรรมการสอนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีทั้งครูประจำการและนักศึกษา ครูที่ได้ผ่านการฝึกโดยวิธีสถานการณ์จำลองมาแล้ว จำนวนความถี่ของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็นและพฤติกรรมอื่นๆ ของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนที่มีจำนวนความถี่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก โดยวิธีสถานการณ์จำลอง นอกจากนี้ผลของการศึกษาดังกล่าวนี้อ้างอิงสรุปได้ว่า การฝึกใช้การสอนโดยวิธีสถานการณ์จำลองสามารถใช้ได้ผลดีเหมือนกันทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูหรือครูประจำการก็ตาม

นอกจากนี้ ยังมีผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เฮนรี พอสมา ชาลส์ (Henry Postma Charls 1974: 4712 - 4713 - A) ได้ศึกษาการสอนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 294 คน โดยใช้สถานการณ์จำลอง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 152 คน กลุ่มควบคุม 142 คน ใช้ครูเข้าร่วมสังเกตการณ์ 6 คน ระยะเวลาที่ทดลอง 5 สัปดาห์ ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน หลังจากนั้น

นักเรียนเรียนวิชาสังคมศึกษาตามปกติ ในสัปดาห์ที่ 10 ทำการทดสอบใหม่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่ได้ประมวลไว้ข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า นาฏการมีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อวงการศึกษาทังภายในและต่างประเทศ การนำนาฏการเข้าใช้ในการเรียนการสอนนั้น ช่วยให้นักเรียนน่าสนใจ สนุกสนาน และผู้เรียนมีประสบการณ์สำคัญสำหรับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้วิธีสอนแบบนาฏการ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ เปิดโอกาสให้นักแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อนักที่ที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับตนเองและรู้จักทำงานร่วมกัน ในปัจจุบันมีผู้นำนาฏการมาใช้ในการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะในวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมกับการสอนแบบนาฏการ เพราะจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับวิธีการสอน อันจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นต่อการเรียน กล้าแสดงออก และมีความเพลิดเพลินในการเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้รู้และนักวิชาการได้ให้ความหมายและแสดงทรรศนะไว้พอที่จะนำมากล่าว ดังนี้

เลขา ปิยะอังฉริยะ (2524: 42) ได้กล่าวถึง ความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า ความสำคัญ ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับ พรหมราช ทรัพย์ประภา (2526: 11 - 12) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความรู้สึกว่าตนเองนั้นมีค่าในฐานะที่เป็นคนคนหนึ่ง เป็นความรู้สึกประเมินตนเองที่บุคคลได้สร้างขึ้นเกี่ยวกับตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นบุคคลที่มีการรู้จักตนเอง และสามารถพัฒนาขึ้นได้ทั้งในส่วนที่เป็นความจริง อกงามในชีวิตส่วนตัวและชีวิตหน้าที่การงาน ส่วน สมัย เทียนคุณ (2527: 127) ได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกที่เป็นประโยชน์ และสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ทำให้บุคคลมีชีวิตจิตใจ มีกำลังใจทำตามแผนการต่าง ๆ ที่จะไปสู่ความสำเร็จได้ วิจิตร วรุตบางกูร (2521: 8) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ความสามารถในการหยั่งรู้ความสามารถและพลังของตนเป็นตัวของตัวเอง และนำบุคคลโคขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้การทำงานร่วมกับคนอื่น การเข้าสังคม การติดต่อกับคนอื่นและการตัดสินใจยากลำบากและเป็นปัญหาแก่ตนเองอย่างยิ่ง ส่วน สมิต อาชนิงกุล (2529: 85) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของบุคคลสำคัญทั้งหลายที่จะก้าวไปสู่ตำแหน่ง คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง คือ คนที่คิดอยู่ในใจและเชื่อว่าตนเองทำได้ รู้จักใช้พลังงานที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวให้เป็นประโยชน์และทำกิจนั้นได้สัมฤทธิ์ผล

จากความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองข้างต้น สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การรู้จักตนเอง มีความพอใจในความสามารถของตน ตลอดจนเชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า และสามารถพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้มีความสำเร็จในชีวิต

2. ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง นับว่ามีความสำคัญต่อบุคคลที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้แสดงทรรศนะไว้ ดังนี้

สวนา พรพัฒน์กุล (2520: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่พลเมืองคือ ความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งเป็นสิ่งแสดงว่าบุคคลนั้น

เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความหมายต่อสังคม ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และกระทำในทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคม และ สมุท ศิริโช (2522: 296 - 297) ได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งแก่แผนการดำเนินงานสร้างชีวิต บุคคลใดที่แสดงความเชื่อมั่นในตนเองออกมาในสมรรถภาพแห่งการปฏิบัติงาน ย่อมชักจูงให้บุคคลอื่นมีความเชื่อมั่นตามได้ และความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นพลังในการต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยความมั่นใจ ส่วน ประคินันท์ อุปรมัย (2538: 39) กล่าวถึงความสำคัญของการมีความเชื่อมั่นในตนเองว่า จะทำให้เป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำ เป็นพื้นฐานของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลไปถึงความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และเป็นพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตซึ่งควรปลูกฝังให้นักเรียนและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ จะทำให้สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ อีกทั้งเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำ ทำให้มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการแสดงออกในทางที่ถูกที่ควรในการเรียนการสอน

3. ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้กล่าวไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เฮนรี ซี สมิท (Henry C. Smith 1961: 185) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น สามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้งระหว่างคนตามอัตภาพกับคนตามปณิธานแห่งตน ถ้าความขัดแย้งเกิดขึ้นมากจะเป็นเหตุทำให้ตนมีความรู้สึกไม่คุ้มค่า ไม่เหมาะสมและไม่พึงพอใจในตนเอง สำหรับ แอดคิงตัน เอฟ ไชมอนด์ (Addington F. Symonds 1964: 85 - 89) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะไม่ยอมจำนนต่อสิ่งใดโดยสิ้นเชิงทีเดียว และความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ ทราบในสิ่งที่ต้องการทราบ คิดในสิ่งที่เห็นว่าจะสำเร็จสามารถตัดสินใจได้และลงมือกระทำจริง ๆ กับสิ่งที่ได้ตัดสินใจแล้ว

ส่วน เกลมน์ ไมเยอร์ส แบลร์ (Glenn Myers Blair 1968: 132) ได้กล่าวว่า คนที่ยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนประสบ โดยปราศจากความกลัว ความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง การที่บุคคลจะเผชิญต่อสถานการณ์ใด ๆ ด้วยความไม่กลัว เขาย่อมแน่ใจว่าสถานการณ์นั้น ๆ จะไม่ทำให้เขาได้รับความเดือดร้อนไม่สบายใจ บุคคลใดก็ตามที่กระทำตามความต้องการหรือคุณธรรมที่สังคมวางไว้ย่อมสบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าที่ตนกระทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม

นอกจากนี้ สุชา จันทน์เอม (2521: 152) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า จะเป็นคนที่มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างฉับพลัน ไม่มีจิตใจรวนเร ทั้งนี้จะทำให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นอยากร่วมงานด้วย และ เลขา ปิยะอังฉริยะ (2524: 260) สรุปลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้ รู้จักนำตนเอง เมื่อเข้ากลุ่มสามารถเป็นผู้นำและผู้ตามได้ สามารถตัดสินใจในสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง มีความกล้าไม่ขลาดอาย มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จ เมื่อไม่สำเร็จก็ไม่ท้อถอยที่จะพยายามต่อไปด้วยความรับผิดชอบ ส่วน อัมพร โอตระกูล (2526: 50) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง คือ สามารถช่วยตนเองได้ในการดำรงชีวิต ตลอดจนสามารถแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่เหลือวิสัยในเมื่อเกิดอุปสรรคขึ้น ต้องมีความกล้าตัดสินใจในทางที่ถูกต้อง มีความสามารถรับผิดชอบในหน้าที่และมีความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ประดิพันธ์ อุปรมย์ (2538: 37) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เข้าใจในบทบาทของตนเองในสังคมได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองนั้น จะต้องเป็นคนที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญความจริง ไม่วิตกกังวล มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีลักษณะความเป็นผู้นำ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

แนวทางการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้อธิบายไว้ดังนี้

นโปเลียน ฮิลล์ (Napolean Hill อังใน ปสงค์ อาสา 2524: 210) กล่าวถึงการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องเริ่มด้วยการขจัด "ความกลัว" ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่ไม่มีเคยป่วยประกาศหรือไอ้อวด เว้นแต่จะแสดงด้วยการกระทำในการสร้างสรรค์อย่างเฉลียวฉลาดเท่านั้น และมารีน เอดการ์ เบรคเคนริดจ์ (Marine Edgar Breckenridge 1955: 80) กล่าวว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ การฝึกฝน อบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอ ๆ จนมีทักษะและความสามารถสูง ในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองขึ้น ส่วน เลขา ปิยะอังฉริยะ (2524: 241) ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง เชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ ยอมรับและพอใจในความเป็นตัวของตัวเองแล้ว ย่อมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นได้ และอยู่ในระดับที่สูงกว่าบุคคลที่ขาดความภาคภูมิใจ ไม่แน่ใจในความสามารถ และความมีค่าของตน

เดโช สวานานนท์ (2516: 335) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ไม่ควรคิดถึงอดีต ให้เริ่มต้นใหม่ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ควรเชื่อในความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตนเอง และคิดสร้างภาพความเป็นผู้มีชัย ไม่คำนึงถึงอุปสรรค ตลอดจนสะสมความสำเร็จเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตเพื่อเป็นบันไดก้าวไปสู่ความเชื่อมั่น

ส. สายสุเมธ (2519: 37 - 43) กล่าวถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองว่า ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ ทั้งการอ่าน การฟัง การบันทึก ควรวางแผนในการทำงานทุกชนิด อีกทั้งต้องทำใจดีสู้เสือหรือยอมรับได้เมื่อภัยมา สุดท้ายให้ลงมือปฏิบัติทุกสิ่งด้วยตนเอง

วสันต์ บัณฑิตวงษ์ (2523: 38 - 45) กล่าวว่า การจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง เกิดเป็นนิสัยนั้น ควรสำรวจข้อบกพร่องของตนเองก่อน แล้วแสวงหาภาวะการณ์ที่จะทำให้เกิดอุปสรรคอยู่เสมอ พร้อมทั้งพยายามหักแก้ไขอุปสรรคที่ละเล็กที่ละน้อย และให้เวลาแก่ตนเอง ในการที่จะทำสิ่งใดได้สำเร็จ

วราณี ธนวรานิช (2524: 50) กล่าวถึงวิธีเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองว่า ควรเริ่มต้นด้วยการทำความรู้จักตัวเอง คือ เข้าใจในพฤติกรรมของตัวเองทั้งทางกาย วาจาและใจ ซึ่งจะต้องอาศัยสติ คือ ความระลึกได้ด้วย ต่อจากนั้นควรสร้างความพอใจให้กับตนเอง หาข้อบกพร่องและข้อดีของตน ทำความเข้าใจแล้วพยายามปรับปรุงปัจจุบันไปสู่สภาพที่ต้องการ เพื่อความพอใจในตนเอง

พรรณราย ทรัพย์ประภา (2526: 14) ได้กล่าวถึงวิธีง่าย ๆ ในการสร้างความเชื่อมั่นขั้นพื้นฐานให้แก่ตนเอง คือ การยิ้มพร้อมเป็นมิตร ให้ความช่วยเหลือ และทักทายปราศรัย ตลอดจนระมัดระวังต่อความรู้สึกของผู้อื่น ควรมีความจริงใจ กระตือรือร้นที่จะให้บริการ พร้อมทั้งมีอารมณ์ขัน

สมิต อาชวนิจกุล (2529: 85) ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองว่าต้องรู้ว่าตนเองเป็นที่พึ่งแห่งตน รู้จักนับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตนเองและมีความคิดเป็นของตนเอง ควรฝึกหัดปลูกฝังอุปนิสัยที่ดี เช่น ความไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก ความกล้า ความไม่ท้อถอย ที่สำคัญอย่าคิดว่าทำไม่ได้ จงคิดเสมอว่าทำได้

วิธีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองนั้น สรุปได้ว่า ควรมีความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถ กล้าเผชิญกับอุปสรรคไม่ท้อถอย ฝึกฝนเพิ่มเติมและลงมือปฏิบัติทุกสิ่งด้วยตนเอง

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตเป็นความมั่นใจหรือความกล้าหาญของบุคคลที่จะเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ แม้มีอุปสรรคก็ไม่ท้อถอย และลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต้องกล้าแสดงออก รับผิดชอบในหน้าที่ มีความเป็นตัวของตัวเอง ปรับตัวให้เข้ากับสังคม อีกทั้งความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่สร้างและปลูกฝังให้เกิดกับตนเองได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้ศึกษาไว้ในลักษณะต่าง ๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพและพฤติกรรม ได้มีผู้ศึกษา คือ

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2516: 104) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชายและหญิง จำนวน 300 คน ในโรงเรียนรัฐบาลภาคการศึกษา ที่ 11 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี แบบสอบถามบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว แบบสอบถามความวิตกกังวล แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่า Z (Z-test) และ F-test ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ และ นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม (2519: 53) ได้ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 240 คน แบ่งนักเรียนจากกรุงเทพมหานคร 120 คน และนักเรียนจากจังหวัดอุตรดิตถ์ 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบ สอบถามบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัว แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง แบบสอบถาม ความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test พบคล้ายกัน ว่า บุคลิกภาพการแสดงตัวมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงกับความเชื่อมั่นในตนเอง คือ คนที่มี บุคลิกภาพแสดงตัวมากจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ส่วน อุดม ลำอานกุล (2519: 90) ศึกษาเรื่องลักษณะความเป็นผู้นำ ความเคร่งครัดและความเชื่อมั่นในตนเองของวัยรุ่นไทยภาค กลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 628 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในภาคกลาง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วัตถุประสงค์ความเป็นผู้นำ แบบสอบถามวัดความเคร่งครัด และแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่น ในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และ F-test พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อมั่น ในตนเอง

2. การใช้เทคนิควิธีและสื่อการเรียนเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ได้มีผู้ ศึกษา คือ

ชูศรี หลักเพชร (2517: 101) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับ ความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 จำนวน 350 คน ในจังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็นชาย 198 คน หญิง 152 คน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามการอบรมเลี้ยงดู คือ แบบเข้มงวดกวดขันและแบบประชาธิปไตย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างโดยการทดสอบค่า Z (Z-test) พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และ สมพงษ์ ศิริพัฒน์ (2517: 44) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกกับผิชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 185 คน ในจังหวัดนครปฐม มีชาย 105 คน หญิง 80 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบทดสอบวัดความรู้สึกกับผิชอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ส่วน สุรเกียรติ์ ถิมเจริญ (2523: 50 - 52) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 357 คน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบระเบียบวินัยในชั้นเรียน แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบสอบถามความวิตกกังวล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธี Pearson Product Moment Correlation Coefficient One Way Analysis of Variance และการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน ถ้านักเรียนอยู่ในชั้นเรียนที่มีระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยมาก จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และถ้าอยู่ในชั้นเรียนที่มีระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยน้อยจะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มที่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองนั้น มานิดา ทองทวี (2526: 70-71) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มควบคุมให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการได้รับคำปรึกษารายบุคคล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ มาลี วงษ์แก้ว (2526: 91) ศึกษาเรื่องผลการให้คำ

ปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองได้เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับเอกสารสนเทศเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบประเมินผลการให้คำปรึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) พบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับเอกสารสนเทศ และ อารี เกษมรติ (2533: 88) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกคิตที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบรักทะนุถนอม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกคิต เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) พบว่า การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกคิต

ส่วนการใช้เทคนิควิธีในการสอน เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองนั้น สมเดช อารีสวัสดิ์ (2530: 176) ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยการใช้บทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู ปีต่อมา อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531: 135) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้การสอนแบบบทบาทสมมุติ กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนแบบปกคิต เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ โปรแกรมการสอนโดยการใช้บทบาทสมมุติ โปรแกรมการสอนแบบปกคิต แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบของ แมน วิทนีย์ (Mann-Whitney) และการทดสอบของ วิลคอกซัน (Wilcoxon)

พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบทบาทสมมุติมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการสอนแบบปกติ และ พชรมนต์ เพ็ชรคงชล (2533: 67) ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบนาฏการและการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบนาฏการ กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนตามคู่มือครูมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ การใช้สื่อการเรียนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเองมีผู้ศึกษาไว้ คือ ทัญจมา ระเบียบดี (2529: 103) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้เทคนิคแม่แบบโดยการใช้สไลด์ การ์ตูนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน กลุ่มทดลองสอนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แม่แบบ สไลด์ การ์ตูน มีเสียงประกอบบันทึกในแถบเสียง และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ F-test พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนโดยใช้แม่แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อมั่นในตนเองในลักษณะต่าง ๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของผู้ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้ศึกษาคือ

ซี เอฟ โคมส์ (C.F. Combs อ้างใน เลขา ปิยะอัจฉริยะ 2526: 264) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน นอกจากจะประกอบด้วยความสามารถในการเรียนรู้แล้ว ยังรวมถึงพัฒนาการด้านบุคลิกภาพด้วย คือ นักเรียนที่มีความสำเร็จในการเรียนสูงมีความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นว่าตนเองมีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และในขณะเดียวกัน นักเรียนเหล่านี้ก็จะมีค่านิยมที่คิดที่ดีเช่นเดียวกันนี้ต่อผู้อื่นด้วย

เฮช จี กอฟ (H.G. Gough อ้างใน ประคินันท์ อุปรมัย 2538: 39) ได้สรุปผลพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนคือ การที่นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วน ดี เบรุช (D. Baruch 1968: 138) ศึกษาเรื่องผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบและมีความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 111 คน โดยใช้แบบสอบถาม California Psychological Inventory แล้ววัดอีกครั้งหนึ่งเมื่อนิสิตกลุ่มเดิมนี้อยู่ชั้นปีที่ 4 จากนั้นจึงนำคะแนนสังคมมิติประเมินความเป็นผู้นำ ได้ผู้นำ 22 คน ไม่ใช่ผู้นำ 72 คน มาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางประการ โดยใช้แบบสอบถามเดิม ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำมีการยอมรับตนเอง ซึ่งแสดงถึงมีความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจึงน่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในปีต่อมา จี อาร์ เมดินุส และ อาร์ ซี จอห์นสัน (G.R. Medinus and R.C. Johnson 1969: 595) ได้ศึกษาคูสมบัติของผู้นำ พบว่าผู้นำมีคุณสมบัติประกอบด้วยลักษณะเด่นหลายประการ เช่น สติปัญญา ความรู้ดี ปรับตัวเก่ง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงด้วย ส่วน เจม เอ คักเกอร์ (Jame A. Dugger 1969: 1817 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำพบว่า ผู้นำมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมีความสามารถในการแสดงออก และ เวอริย์แมน เบตตี (Vreeman Betty 1984: 3313 - A) ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองมีส่วนสัมพันธ์กับภาวะการเป็นผู้นำ โดยการนำศิลปความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในระหว่างการศึกษาภาวะผู้นำ โดยใช้กลุ่มทดลอง 3 กลุ่มจากบุคคลต่างอาชีพกันมาเข้ากลุ่มฝึกโดยใช้เวลาในการฝึก 2 วัน ก่อนและหลังเข้ากลุ่มฝึกภาวะผู้นำ เขาได้วัดประสบการณ์กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบ POT (Personal Orientation Inventory) โดยเขามีความมุ่งหมายในการวัดประสบการณ์ 4 ด้าน คือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านความเป็นผู้นำ และการนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในงานหลังจากเข้ากลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น นอกเหนือจากตัวแปรอื่น ๆ แสดงว่า ภาวะความเป็นผู้นำของบุคคลมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองด้วย นอกจากนี้ เอ กัวร์ (A. Goor 1974: 3514 - A) ยังพบว่า คนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหา กล่าวแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำอีกด้วย

2. วิธีการอบรมเลี้ยงดูและการสร้างสรรค์ความเชื่อมั่นในตนเอง มีผู้ศึกษา คือ

อี บี เฮอร์ลอค (E.B. Hurlock 1964: 661) พบว่า ผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตย คือ ให้ความรัก ความสนใจและเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็นมิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่ว ร่าเริง มีอารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่ม ฟังตนเองได้ สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ และทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนหรือแบบให้ทำตามกฎอย่างเคร่งครัด จะทำให้เด็กขาดความรู้สึกปลอดภัย ขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ เพราะเด็กไม่เคยได้ฝึกตัดสินใจด้วยตนเอง ต่อมา พอล เฮนรี มุสเซิน (Paul-Henry Mussen 1969: 261) ได้ศึกษาพบว่า พ่อแม่ที่ปล่อยให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ฟังตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่โดยไม่วิตกกังวล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วน มารีน เอกการ์ เบรคเคนริดจ์ (Marine Edgar Breckenridge 1955: 80 - 249) อ้างถึงการศึกษาของสตรอทเทอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และ เพจ (Page) ซึ่งพบว่าสาเหตุที่เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ก็คือ การฝึกฝนเพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ จนมีทักษะและความสามารถสูงนอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะส่งผลให้บุคคลมีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ฟังตนเอง มีความเป็นผู้นำ และการศึกษาเรื่องการสอนแบบนาฏการกับความเชื่อมั่นในตนเองนั้น กล่าวได้ว่า นาฏการเป็นวิธีการสอนที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออก ทั้งทางด้านการกระทำและคำพูด ทำให้เป็นของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง การที่นักเรียนได้แสดงบทบาทต่าง ๆ นั้น จะเป็นแนวทางที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ลักษณะพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่ควรเสริมสร้างให้มีในตัวนักเรียน เพราะจะทำให้เด็กมีความสำเร็จในการเล่าเรียน เข้าใจตนเอง และกล้าที่จะเผชิญอุปสรรค และยังทำให้มีบุคลิกภาพที่ดีปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมด้วย

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การเลือกสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ที่เลือกเรียนวิชาภาษาไทย รายวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียน ศิลป์ - ภาษา โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ที่เรียนวิชาภาษาไทย รายวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 60 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนจำนวน 60 คน นำมาสุ่มแยกห้องออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน จากนั้นสุ่มเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบนาฏการ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนแบบบรรยาย

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร 2 ประเภท คือ

1. ตัวแปรอิสระ มี 1 ตัวแปร ได้แก่ วิธีสอน ซึ่งมีอยู่ 2 วิธี มีดังนี้
 1. วิธีสอนแบบนาฏการ หมายถึง การสอนโดยใช้ศิลปะการละครมาเป็นสื่อกลาง การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง
 2. วิธีสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนพูดอธิบายหรือบอกเล่า เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ สลับการซักถามของนักเรียน

2. ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ความสามารถในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ในด้านการกล้าแสดงออก การเป็นผู้นำ การเป็นตัวของตัวเอง ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความเชื่อมั่นในตนเองนี้วัดได้โดยใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองของวินัย ธรรมศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยที่ได้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ทดลองและเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ซึ่งมีดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนวิชา ท035 วรรณกรรมท้องถิ่น ประกอบด้วยแผน 2 ประเภท คือ แผนการสอนแบบนาฏการและแผนการสอนแบบบรรยาย ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน

1.1 แผนการสอนแบบนาฏการ เป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับกลุ่มทดลอง มีทั้งหมด 7 แผน ใช้สอนแผนละ 2 คาบเรียนติดต่อกัน เป็นเวลา 7 สัปดาห์ การสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ เมื่อได้สร้างแผนการสอนฉบับร่างแล้ว ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดผลและประเมินผล จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง เพื่อนำไปใช้ทดลองจริง

1.2 แผนการสอนแบบบรรยาย เป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับกลุ่มควบคุม มีทั้งหมด 7 แผน ใช้สอนแผนละ 2 คาบเรียนติดต่อกันเป็นเวลา 7 สัปดาห์ การสร้างแผนการสอนแบบบรรยาย สร้างโดยยึดจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดผลและประเมินผล จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง เพื่อนำไปทดลองสอนจริง

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ 2 ฉบับ คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่นและแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 แบบทดสอบนี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าความตรง พิจารณาจากค่า IOC และผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.93 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.73 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

2.2 แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของ วินัย ธรรมศิลป์. มีทั้งหมด 70 ข้อ เป็นแบบทดสอบชนิด 2 ตัวเลือก ให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบตรงกับบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองและให้ 0 สำหรับข้อที่ตอบไม่ตรงกับบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นใหม่ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ซึ่งข้อที่มีความสามารถในการจำแนกมีค่า r ระหว่าง 1.78 - 7.50 และค่าความเชื่อมั่น (r_H) ของแบบทดสอบนี้เท่ากับ 0.95

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ

วิธีดำเนินการสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ มีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) เอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือแบบเรียน เนื้อหาตามหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาวรรณกรรมท้องถิ่นตามหลักสูตรกำหนดไว้
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนแบบนาฏการ จากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ตำราวิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา คู่มือการผลิตสื่อการสอนวิชาภาษาไทย คู่มือการเขียนแผนการสอน
3. ศึกษาเนื้อหาจากเอกสาร วารสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร สัมภาษณ์ข้อมูลจากวิทยากรประจำท้องถิ่น เพื่อสร้างเอกสารประกอบการสอน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญของท้องถิ่นตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
4. เลือกเนื้อหาเพื่อใช้สอนในเวลา 14 คาบเรียน ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก ปริศนาคำทาย นิทานพื้นบ้าน คำานานพื้นบ้าน ภาษาไทยถิ่น สำนวน สุภาษิต คำพังเพย
5. เลือกประเภทของนาฏการให้สอดคล้องกับเนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่น
6. สร้างแผนการสอน 7 แผน แต่ละแผนใช้เวลาสอน 2 คาบเรียน รวมเป็น 14 คาบ
ดังนี้
 - 6.1 แผนการสอนที่ 1 เรื่องเพลงพื้นบ้าน จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้การแสดงกลางแปลง
 - 6.2 แผนการสอนที่ 2 เรื่องเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้การแสดงกลางแปลง
 - 6.3 แผนการสอนที่ 3 เรื่องปริศนาคำทาย จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้การทายปริศนาท่าทาง

6.4 แผนการสอนที่ 4 เรื่องนิทานพื้นบ้าน จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้การ
แสดงบทบาทสมมุติ

6.5 แผนการสอนที่ 5 เรื่อง คำานานพื้นบ้าน จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้การ
แสดงละครสั้น

6.6 แผนการสอนที่ 6 เรื่อง ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี จำนวน 2 คาบ สอนโดยใช้
สถานการณ์จำลอง

6.7 แผนการสอนที่ 7 เรื่อง สุภาษิต สำนวน คำพังเพย จำนวน 2 คาบ สอน
โดยใช้การทายปริศนาท่าทาง

7. การสอนแบบนาฏการ มีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ช้่นนำ เป็นการสร้างความสนใจให้กับนักเรียนมีความพร้อม ในชั้นนำนี้ใช้
การสนทนา ใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเร้าความสนใจ

2. ช้่นสอน เป็นการให้เนื้อหาความรู้จากการแสดงของนักเรียน โดยแบ่ง
กิจกรรมการสอนออกเป็น 3 ช้่น คือ

2.1 ช้่นเตรียมการ เป็นการให้แนวการเรียนรู้ การกำหนดเรื่อง หรือ
สถานการณ์ การเตรียมผู้แสดงและผู้ชม

2.2 ช้่นแสดง เป็นชั้นที่นักเรียนดำเนินการด้วยตนเองตามบทบาท หรือ
สถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ช้่นอภิปรายและสรุปผล เมื่อการแสดงจบลงนักเรียนร่วมกันอภิปราย
แสดงความคิดเห็น สรุปการแสดงเป็นหลักการ โดยให้นักเรียนที่ชมการแสดงได้ร่วมกัน
อภิปรายถึงการเรียนรู้นักเรียนที่ชมเรียนรู้อะไรบ้างจากการแสดง การแสดงเป็นไปตามจุด
มุ่งหมายหรือไม่ โดยมีครูคอยเสริมและสรุปบทเรียนร่วมกับนักเรียนอีกครั้ง

3. ช้่นประเมินผล เป็นการประเมินผลการเรียนว่า นักเรียนบรรลุตามจุด
ประสงค์หรือไม่ โดยการสังเกตการทำกิจกรรมในชั้นสอน มีแบบประเมินพฤติกรรม การเข้า
ร่วมกิจกรรมกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม

8. นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการสอนนาฏการ จำนวน 3 คน
ตรวจสอบแผนการสอนในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดผล
และประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ตามคำแนะนำ

9. นำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี เป็นนักเรียนที่มีลักษณะเหมือน
กับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความบกพร่องด้านการลำดับขั้นตอน
การดำเนินกิจกรรมตลอดจนการใช้ภาษา เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขแผนการสอน

10. นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสอนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อทำ
การวิจัยต่อไป

การวางแผนการสอนแบบบรรยาย

วิธีดำเนินการสร้างแผนการสอนแบบบรรยาย มีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) จุดประสงค์ของวิชาภาษาไทยทั่วไปและจุดประสงค์เฉพาะรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดให้ แล้วสร้างแผนการสอนแบบบรรยาย 7 แผน โดยมีเนื้อหาตรงกับแผนการสอนแบบนาฏการ

2. ศึกษาแผนการสอนแบบบรรยายจากเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา คู่มือการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เอกสารการผลิตสื่อประกอบการสอน และการเขียนแผนการสอน

3. การสอนแบบบรรยาย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นเตรียมการบรรยาย ทำแผนการสอน วางเค้าโครงเรื่อง กำหนดจุดประสงค์

3.2 ขั้นนำการบรรยาย ได้รับความสนใจผู้เรียนโดยการสนทนา ชักถาม ยกตัวอย่าง ใช้สื่อภาพประกอบ

3.3 ขั้นบรรยาย ใช้เอกสารประกอบการสอนแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของเนื้อหา

3.4 ขั้นทำกิจกรรม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม สรุปคำบรรยาย รายงานหน้าชั้นเรียน

3.5 ขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและร่วมแสดงความคิดเห็น

3.6 ขั้นประเมินผล สังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียน การตอบคำถามอภิปราย แสดงความคิดเห็น การรายงานหน้าชั้นเรียน

4. นำแผนการสอนแบบบรรยายที่สร้างขึ้นทั้ง 7 แผน ตามขั้นตอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 คน ตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อประกอบ และการวัดผล ประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

5. นำแผนการสอนที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความบกพร่องด้านการลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนสำนวนการใช้ภาษา เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไข

6. นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสอนกับนักเรียนกลุ่มควบคุม เพื่อทำการวิจัยต่อไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

การดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีวิธีการดังนี้ คือ

1. ศึกษาวิธีการสร้าง การวิเคราะห์ วิธีการเขียนข้อสอบภาษาไทย จากหนังสือ เทคนิคการวัดผล การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทคนิคการวัดผลและประเมินผลทางภาษา และขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านแบบทดสอบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
2. ผู้วิจัยร่วมพิจารณากับผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่สอนภาษาไทย สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามขั้นตอน ดังนี้คือ กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ กำหนดวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน ทำตารางการสร้างข้อสอบ เลือกรูปแบบข้อสอบที่เหมาะสม เขียนข้อสอบ
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 90 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งข้อสอบนั้นครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรที่สร้างขึ้น
4. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและวัดผลวิชาภาษาไทย จำนวน 4 คน ตรวจสอบคุณลักษณะและการเขียนข้อสอบ ตลอดจนความตรงเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสม
5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่นมาแล้ว จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.93 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.73 ไว้จำนวน 50 ข้อ
6. นำข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 50 ข้อ ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผ่านการเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่นมาแล้ว จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89
7. นำข้อสอบจำนวน 50 ข้อ มาจัดพิมพ์เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการทดลองต่อไป

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 50 ข้อ ใช้เวลาตอบ 1 ชั่วโมง ในการตอบแต่ละข้อให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วระบายทึบ ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่ต้องการ

เพลงพื้นบ้าน ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของการแสดงเพลงเห่เรือบก

1. ผู้แสดงเป็นผู้หญิงล้วน
2. การร้องคั่นเป็นกลอนสวด
3. ความงามของคนนำร้อง
4. ความงดงามในการแต่งเรือ
5. คำร้องเป็นการเกี่ยวพาราตี

เพลงกล่อมเด็ก

ไยละเหไยละหีก

ลูกขึ้นแต่ศึก

ทำขนมหม้อแกง

ผัวก็คำ เอ๊ยเมื่อกี้แข่ง

ขนมหม้อแกงก็คาเตาไฟ

เพลงกล่อมเด็กบทนี้ สะท้อนสภาพสังคมด้านใด

1. ด้านความรัก
2. ด้านความเชื่อ
3. ด้านพิธีกรรม
4. ด้านชีวิตครอบครัว
5. ด้านเกษตรกรรม

นิทาน

นิทานเรื่องเมืองลับแล สอนให้คนไม่ประพฤติดิฉินคิดในข้อใด

1. ข้อที่ 1
2. ข้อที่ 2
3. ข้อที่ 3
4. ข้อที่ 4
5. ข้อที่ 5

ตำนาน

ตำนานใดทำให้ทราบว่าผีแห่งที่มาจากจังหวัดเพชรบุรี

1. ทูบหม้อข้าว
2. เข้าได้เข้าไฟ
3. ขึ้นคันโดนคให้คู่ไกล
4. จระเข้วางคลอง
5. ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร

ภาษาถิ่น มี ถั่วลันเตา ถั่วฝักยาว มะเขือพวง พริกขี้หนู และพริกหยวก
ปลูกในไร่มากมาย คำที่ขีดเส้นใต้ ตรงกับความหมายของภาษาถิ่น
เพชรบุรีในข้อใด

1. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือกะดี่ พริกเผา พริกโป่ง
2. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือยาว พริกสด พริกโป่ง
3. ถั่วค้ำง ถั่วคูด มะเขือช่อ พริกนก พริกมัน
4. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือช่อ พริกนก พริกโป่ง
5. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะแว้ง พริกโป่ง พริกสด

แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

1. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของ วินัย ธรรมศิลป์ (2527: 115) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ
ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจมั่นคง จำนวน 11 ข้อ ด้านกล้าแสดงออก จำนวน 11 ข้อ ด้าน
เป็นผู้นำ จำนวน 12 ข้อ ด้านกล้าตัดสินใจ จำนวน 13 ข้อ ด้านเผชิญความจริง จำนวน 13 ข้อ
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งฉบับมีแบบทดสอบ 70 ข้อ เป็นแบบ
ทดสอบชนิด 2 ตัวเลือก โดยให้ตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้ตอบ

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบแต่ละข้อ มีคะแนนเต็ม 1 คะแนนเท่ากัน และ
ให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบตรงกับบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ให้ 0 คะแนน
สำหรับข้อที่ตอบไม่ตรงกับบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

3. นำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ของวินัย ธรรมศิลป์ ไปทดลองใช้กับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
รายข้อ โดยใช้ t-test เทคนิค 50 % และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์
ริชาร์ดสัน ซึ่งข้อที่มีความสามารถในการจำแนกมีค่า t ระหว่าง 1.78 - 7.50 และค่าความ
เชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบนี้เท่ากับ 0.95

4. นำแบบทดสอบ 70 ข้อ มาจัดพิมพ์ เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการทดลองต่อไป

ตัวอย่าง แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 70 ข้อ ใช้เวลาตอบ 20 นาที ให้นักเรียน
อ่านดูแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน ซึ่งตรงหรือใกล้เคียงกับความรู้สึกของ
นักเรียนมากที่สุด

1. แบบทดสอบวัด ด้านจิตใจมั่นคง
ถ้าฉันเรียนถูกเพื่อนช่วยมาก ๆ มีความรู้สึกอย่างไร
ก. โกรธมาก ข. เฉย ๆ

2. แบบทดสอบวัด ด้านกล้าแสดงออก
เวลานักเรียนออกไปพูดหน้าชั้น มีความรู้สึกอย่างไร
ก. อยากให้จบเร็ว ๆ ข. อยากพูดต่ออีกมาก ๆ
3. แบบทดสอบวัด ด้านเป็นผู้นำ
นักเรียนชอบการเป็นหัวหน้ามากน้อยแค่ไหน
ก. ชอบมาก ข. ไม่ค่อยชอบ
4. แบบทดสอบวัด ด้านกล้าตัดสินใจ
นักเรียนถูกถอดเคอร์รี่รางวัลที่ 1 จะทำอย่างไร
ก. ยังไม่ทราบ ข. นำไปฝากธนาคาร
5. แบบทดสอบวัด ด้านกล้าเผชิญความจริง
นักเรียนเชื่ออย่างไรมากกว่ากัน
ก. พรหมลิขิต ข. ความสามารถของคน
6. แบบทดสอบวัด ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
นักเรียนเคยล้มเลิกความคิดใหม่ ๆ ของนักเรียนหรือไม่
ก. เคยล้มเลิกบ่อย ๆ ข. ไม่เคยล้มเลิกเลย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2531: 216) ซึ่งมีรูปแบบ ดังนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	~ X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้แบบแผนการวิจัย

E	แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
C	แทน	กลุ่มควบคุม (Control Group)
X	แทน	การสอนแบบนาฏการ
~X	แทน	การสอนแบบบรรยาย
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการรวมทั้งหมดทั้งถื่น จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 70 ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 20 นาที
2. ใช้แผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการจับฉลากเพื่อเข้าสอนแต่ละครั้ง การสอนทั้งหมดมีจำนวน 7 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการรวมทั้งหมดทั้งถื่น และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน
4. ตรวจสอบผลจากข้อทดสอบ นำคะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้ คือ
 - 1.1 หาค่าความยากง่าย
 - 1.2 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t-test เทคนิค 50%
 - 1.3 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของกูเดอร์ ริชาร์ดสัน

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการคำนวณครั้งนี้ คือ

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2531: 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 ΣX^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3. สถิติอ้างอิงเพื่อใช้ทดสอบสมมุติฐาน ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ มีดังนี้

1. t-test (Two Independent)
2. One Way ANCOVA

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 60 คน จากประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี และใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการสอนแบบนาฏการ แผนการสอนแบบบรรยาย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ดำเนินการวิจัยด้วยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานเป็นเกณฑ์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอ 2 ส่วน คือ

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย
2. ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่เรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น โดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย ผลการวิเคราะห์แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับคะแนนการสอบวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น และส่วนที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบนาฏการกับกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย

ในการดำเนินการวิจัย เมื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยสุ่มแยกตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเริ่มดำเนินการทดลองได้ทดสอบก่อนเรียน ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของกลุ่มที่เรียน
 โดยการสอนแบบนาฏการและกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยายก่อนการ
 ทดลอง

กลุ่ม	จำนวน (N)	มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X})	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (.SD.)	ค่า t
เรียนแบบนาฏการ	30	24.33	4.29	0.75
เรียนแบบบรรยาย	30	23.63	2.72	

จากตารางที่ 4.1 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t_{.01, 58} = 2.66$) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ
 t-test ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่จะใช้เป็น
 กลุ่มทดลองและกลุ่มที่จะใช้เป็นกลุ่มควบคุมก่อนการดำเนินการสอน

แต่เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนก่อนเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงว่า อาจมีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มดังกล่าว ดังนั้นในการเปรียบเทียบคะแนนการสอบหลังการสอน จึงได้ใช้สถิติความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาคะแนนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม ได้ผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (วิธีสอน)	1	294.76	294.76	21.44**
ภายในกลุ่ม	57	784.67	13.77	
ความแปรปรวนร่วม	1	160.17	160.17	
รวม	59	1,239.60		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาคะแนนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วมแล้ว มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่ม ซึ่งเรียนโดยวิธีสอน 2 วิธีดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าความแตกต่างดังกล่าวจะพิจารณาได้จากค่าสถิติที่เป็นตัวแทนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นหลังจากการปรับแก้ด้วยคะแนนก่อนเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบนาฏการ มีค่าเท่ากับ 25.88 สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 21.43

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าการสอนแบบนาฏการสามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย ซึ่งผลดังกล่าวสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 1 ของการวิจัยที่กล่าวว่า "นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย"

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการกับกลุ่มที่เรียน โดยการสอนแบบบรรยาย

ก่อนเริ่มการทดลองสอนได้ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการและกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยายก่อนการทดลอง

กลุ่ม	จำนวน (N)	มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X})	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (.SD.)	ค่า t
เรียนแบบนาฏการ	30	37.87	8.50	- 0.44
เรียนแบบบรรยาย	30	38.90	9.59	

จากตารางที่ 4.3 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t_{.01, 58} = 2.66$) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบ ความเชื่อมั่นในตนเองก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มที่จะใช้เป็นกลุ่มควบคุมก่อนการดำเนินการสอน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีขนาดใกล้เคียงกัน แต่เพื่อให้มีความรัดกุมยิ่งขึ้นได้ใช้วิธีการทางสถิติร่วมด้วย คือ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาคะแนนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม ได้ผลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น โดยมีคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (วิธีสอน)	1	1684.64	1684.64	
ภายในกลุ่ม	57	2075.73	36.42	46.26**
ความแปรปรวนร่วม	1	1682.48	1682.48	
รวม	59	5442.85		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความแปรปรวนของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาจากคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วมแล้ว มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า คะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน 2 กลุ่ม ที่เรียนโดยวิธีสอน 2 วิธีดังกล่าว มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าความแตกต่างดังกล่าวจะพิจารณาได้จากค่าสถิติที่เป็นตัวแทนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียน วิชาวรรณกรรม
ท้องถิ่น หลังจากปรับแล้วด้วยคะแนนก่อนเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความ
เชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบนาฏการ มีค่าเท่ากับ 32.76 สูงกว่าค่าเฉลี่ย
คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 21.51

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าการสอนแบบนาฏการสามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ
ความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย ซึ่งผลดังกล่าวสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 2
ของการวิจัยที่กล่าวว่า "นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการความเชื่อมั่นใน
ตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยการสอนแบบบรรยาย"

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนฏการกับการเรียนโดยการสอนแบบบรรยาย การสรุปผลครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนฏการและการสอนแบบบรรยาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนฏการและการสอนแบบบรรยาย

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนฏการมีพัฒนาการทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย
2. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนฏการมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียน ศิลป์ - ภาษา โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ที่เรียนวิชาภาษาไทย รายวิชา ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่น จำนวน 60 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนจำนวน 60 คน นำมาสุ่มแยกออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน และสุ่มเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบนฏการ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยการสอนแบบบรรยาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ผู้วิจัยสร้างแผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนแบบนฏการ มี 7 แผน และ 2 คาบเรียน และแผนการสอนแบบบรรยาย มี 7 แผน และ 2 คาบเรียน

2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ท035 วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ลักษณะของข้อสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.93 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.73

2.3 แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ วินัย ธรรมศิลป์ เป็นแบบทดสอบชนิด 2 ตัวเลือก ให้ตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้ตอบ มีจำนวน 70 ข้อ แต่ละข้อสามารถจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่า t ระหว่าง 1.78 - 7.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. คุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 2 แผน คือ แบบนาฏการและแบบบรรยายไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการวัดผล ประเมินผล แล้วนำข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดลอง

3.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ด้วยการทำเป็นแบบตรวจสอบรายการให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนน แล้วนำมาหาความตรง โดยนำคะแนนแต่ละข้อคำถามมาแทนค่าในสูตร IOC จากนั้นนำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดลอง

3.3 แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองของ วินัย ธรรมศิลป์ มาใช้ แต่นำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดลอง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งได้ค่าอยู่ระหว่าง 1.78 - 7.50 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สอบก่อนสอน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
2. ใช้แผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการจับฉลากเพื่อเข้าสอนแต่ละครั้ง การสอนทั้งหมดมีจำนวน 7 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที
3. สอบหลังสอน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ตรวจสอบสมมุติฐานในการวิจัยโดยใช้วิธีการ t-test และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)
3. วิเคราะห์ผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

สรุปการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการทางการเรียนวิชาภาษาไทย ท 035 วรรณกรรมท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลที่ได้พบในการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ที่การวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการ และการสอนแบบบรรยายมีพัฒนาการต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นแสดงว่า การสอนแบบนาฏการสามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา กุลธวัชวิชัย (2530: 46) ที่ทดลองใช้การสอนแบบนาฏการ 3 แบบ คือ การอ่านบทสนทนา การแสดงสด และการทนายปริศนาท่าทาง ในการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลงานการวิจัยของ พชรมนต์ เพียรคงชล (2533: 63) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนแบบนาฏการ 3 แบบ คือ สถานการณ์จำลอง การทนายปริศนาท่าทาง และการแสดงกลางแปลง กับการสอนตามคู่มือครูแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งกลุ่มที่เรียนแบบนาฏการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบบรรยาย และ วรเชษฐ์ โชคชัย (2536: 65) พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการ 3 แบบ คือ การแสดงละครสั้น การอ่านบทสนทนา และการทนายปริศนาท่าทางกับการสอนตามแนวคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

เนื่องจากการสอนแบบนาฏการในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยประเภทของนาฏการหลายรูปแบบ คือ การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้สถานการณ์จำลอง การทนายปริศนา ทำทางและการแสดงกลางแปลง จึงมีผลต่อพัฒนาการทางการเรียนมากกว่าการใช้นาฏการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่นำนาฏการประเภทใดประเภทหนึ่งไปทดลองสอนได้แก่ สุวรรณียะหะกร (2530: 53) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้การแสดงละครและสอนโดยการอภิปรายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ใช้การแสดงละครมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนโดยการอภิปราย และ นิตยา ประพุดกิจ (2527: 77) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการฝึกปรูประโยค ส่วน อมรา ปฐกัญญาบุญ (2522: 145) พบว่าสื่อการสอนแบบละครมีคุณค่าในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ตรงและใกล้เคียงความจริงมากที่สุดและวิชาที่ได้รับประโยชน์โดยตรงมากที่สุดคือภาษาไทย อีกทั้งช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2529: 125) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติสูงกว่าการสอนโดยแบ่งกลุ่มทำงาน สอดคล้องกับ สมเดช อารีสวัสดิ์ (2530: 81) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยวรรณคดีมรดก โดยใช้บทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามคู่มือครู

จากการสังเกตสภาพการเรียนการสอนของกลุ่มที่สอนแบบนาฏการ ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนสนุกสนาน กระตือรือร้น มีความสนใจในการเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมในการเรียนการสอนแต่ละคาบเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ จอห์น ดิวอี้ ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเจริญงอกงามทุกด้านต้องสอนให้เรียนด้วยการกระทำ (Learning by Doing) ด้วยกิจกรรมและด้วยประสบการณ์แทนที่จะใช้หนังสือหรือพูดให้ฟังอย่างเดียว นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการนั้นอยู่ในระหว่างวัยรุ่น ซึ่งโดยธรรมชาติชอบแสดงออก และต้องการความอิสระในการปฏิบัติ ไม่ชอบอยู่เฉย ฉะนั้นการสอนแบบนาฏการสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งหมดนี้ จึงทำให้พัฒนาการทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย

2. ที่การวิจัยพบว่า การสอนแบบนาฏการสามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของผู้วิจัยที่ใช้นาฏการแบบต่างๆ ในการสอนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ดังเช่น สมเดช อารีสวัสดิ์ (2530: 176) พบว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติมีกิจกรรมในการเรียนที่สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู และ อังฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531: 35) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบทบาทสมมุติ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการสอนแบบปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง ทัดจิมา ระเบียบดี (2529: 103) พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้เทคนิค แม่แบบ สไลด์ การ์ตูน มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

การวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังกล่าวเพราะการสอนแบบนาฏการเป็นการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองตนเองสูง จะมีบุคลิกภาพการแสดงตัวมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับซูซีฟ อ่อนโคทสูง (2516: 104) และนิพนธ์ แจ็งเอี่ยม (2519: 53) ที่วิจัยพบว่าคนที่บุคลิกภาพการแสดงตัวมากจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง นอกจากนั้นการสอนแบบนาฏการยังส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทั้งในด้านการกระทำและคำพูด โดยลงมือกระทำจริงๆ และเรียนรู้การฝึกฝนปฏิบัติคนให้ถูกต้องเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง อีกทั้งมีลักษณะเป็นผู้นำซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่ว่าการเรียนการสอนครูจะต้องสอนในสิ่งที่มีความสำคัญกับโลกแห่งความจริงที่นักเรียนจะออกไปเผชิญให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หนึ่งหลักการเรียนการสอนแบบนาฏการ จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้ คือ การให้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ปรับตัวเองให้เข้ากับกลุ่ม ร่วมมือกับผู้อื่นในการทำงาน การสำรวจตนเองและฝึกการยอมรับตนเองและผู้อื่น กล้าเผชิญปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบ พุทธิกรรมเหล่านี้สามารถส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ดังที่ผลการวิจัยของ มานิดา ทองทวี (2526: 12) พบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าการได้รับคำปรึกษาเป็นรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ และมาลี วงษ์แก้ว (2526: 12) พบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับเอกสารสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

เหตุที่การสอนแบบนาฏการทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่เคร่งครัดและครูไม่เข้มงวด แต่ก็ไม่ได้ปล่อยปละละเลยเพราะใช้หลักการสอนแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้มีอิสระในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซูศรี หลักเพชร (2517: 101) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมแบบประชาธิปไตย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และ สุรเกียรติ์ ถิมเจริญ (2523: 53) พบว่า ระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นาฏการเป็นวิธีสอนที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออกทั้งทางด้านการกระทำและคำพูด ทำให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ แสดงความเป็นผู้นำ รู้จักทำงานร่วมกัน มีอิสระในการทำกิจกรรม สวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับความเป็นจริง การที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมจะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดีขึ้น เข้าใจตนเองและคนอื่นซึ่งช่วยพัฒนาบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองได้ ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น อันเป็นวัยซึ่งเหมาะสมที่จะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองอย่างยิ่ง เนื่องจากวัยรุ่นมีความต้องการที่จะรู้จักตนเอง แสวงหาการยอมรับและสนับสนุนจากหมู่คณะ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า ระยะเวลาแรก ๆ นักเรียนมีความตื่นเต้นที่จะได้ออกมาแสดง แต่มีความกังวลใจ เพราะกลัวว่าจะแสดงได้ไม่ดี แต่เมื่อได้มีเวลาทำความเข้าใจบทบาทของตนเองและได้แสดงซ้ำ ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าออกมาแสดง นาฏการที่ใช้หลาย ๆ รูปแบบ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายแต่สนุกสนาน ทุกคนมีความกระตือรือร้นและอยากออกมาแสดงมากขึ้นนักเรียนแสดงได้สมจริงทั้งการแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลองการทนายทนาย

การเล่นละคร การแสดงกลางแปลง เมื่อสิ้นสุดการแสดงนักเรียนก็ช่วยกันติชม แก้ไขหาข้อ เสนอแนะการแสดง และช่วยกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นได้ดี นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดง มั่นใจ ที่จะแสดงให้เห็นเป็นผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบ นานุกรมมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การสอนแบบนานุกรม จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนให้สูงขึ้นในวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นได้ ดังนั้นผู้สอนควรได้ศึกษาวิจัยนำการสอนแบบนานุกรม ไปสอนในรายวิชาอื่น ๆ นอกจากวิชาภาษาไทย เช่น สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา เป็นต้น

1.2 การสอนแบบนานุกรม ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นได้ ดังนั้นควรจะได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู อาจารย์ ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนแบบนานุกรมให้เข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางในการนำการสอนไปใช้ พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีบุคลิกภาพเหมาะสมและมีชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ควรจัดให้มีการสอนแบบนานุกรม เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่มกล้าแสดง ความคิดเห็น กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเริ่มกับนักเรียน ตั้งแต่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นไป

1.4 ควรนำการสอนแบบนานุกรมไปใช้ เพื่อจะพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่ค่อนข้างจะเก็บตัว ไม่กล้าแสดงออก และขาดความมั่นใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการทดลองวิจัยเปรียบเทียบการสอนแบบนานุกรมกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่า การสอนแบบนานุกรมให้ผลแตกต่างกับวิธีสอนอื่น ๆ อย่างไร

2. ควรนำวิธีการสอนแบบนานุกรมไปทดลองใช้ เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นระดับอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อหาวิธีการ พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้สูงขึ้น และควรมีการใช้ควบคู่กับการสังเกตและสัมภาษณ์ด้วย

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนแบบนานุกรมกับคุณลักษณะอื่นๆ เช่น ความ เป็นผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ ความมีวินัยในตนเอง และการแก้ปัญหา

4. ควรจะได้มีการติดตามผลในระยะยาว หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว เพื่อดูว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนได้รับการพัฒนาไปแล้วจะมีความคงทนเหลืออยู่มากน้อยเพียงใด

5. ควรจะพิจารณาคูณลักษณะของนักเรียนประกอบการเรียนการสอนด้วย เช่น ลักษณะ การแสดงตัว การเก็บตัว ความขี้อาย และความสามารถทางการเรียน

บรรณานุกรม

- เกศินี โชติกเสถียร การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529
- จิตต์นิภา ภักดีชุมพล "กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516
- ฉลวยศรี มีใจเย็น "การทดลองใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูคุณเวทิจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526
- ฉวีวรรณ กิณาวงค์ การละครสำหรับครูประถม กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2524
- ฉันทนา กุลธวัชวิชัย "การทดลองสอนแบบนาฏการในวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ม.1" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530
- ชม ภูมิภาค เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ประสานมิตร 2524
- ชวลิต ผู้ภักดี "โครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาเอก - โท ภาษาไทยในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณภาพแห่งผลเมืองดี" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา พัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516
- ชูศรี หลีกเพชร "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเองและคุณภาพแห่งผลเมืองดี" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517
- เดโช สวานานนท์ รวมข้อเขียนและบทความทางจิตวิทยา กรุงเทพมหานคร โอเคียนสโตร์ 2516
- ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ อุดรธานี คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรธานี 2524
- ทัศนจิมา ระเบียบดี "ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัยกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529

- ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ "วิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูด" ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 12 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537
- นิตยา ประพฤติกิจ "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูวิชาเอกภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกรูปประโยค" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527
- นิพนธ์ แจ็งเอี่ยม "การศึกษานุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นม.ศ. 3 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรดิตต์" ปรียญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519
- นิพนธ์ สุขปรีดี โสตทัศนศึกษา กรุงเทพมหานคร แพร์พิทยา 2518
- นิพนธ์ สุขปรีดี และลักดา สุขปรีดี เทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร สุนทรกิจการพิมพ์ 2517
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนภาษา กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาฏ การใช้สื่อการสอน กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520
- ประคินันท์ อุปรมัย "ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 8 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2538
- ประหยัด จิระวรพงษ์ เทคโนโลยี 301 เทคโนโลยีทางการสอน กรุงเทพมหานคร อักษรวัฒนา 2521
- ปราณี แสงอากาศ "การนำเสนอโครงการที่ใช้เกมและบทบาทสมมุติในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532
- ปลงศักดิ์ อาสา ปรัชญาชีวิต ศาสตร์แห่งความสำเร็จ กรุงเทพมหานคร แพร์พิทยา 2524
- พรณราย ทรัพย์ะประภา "การเข้าใจธรรมชาติของคนและการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง" จันทร์เกษม 4 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2526) หน้า 11-14
- พชรมนต์ เพียรคงชล "การศึกษผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียน วิชาภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบนาฏการ และการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์" ปรียญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533

- พินทอง ทองแถม, ม.ล. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดีมรดกเรื่องพระอภัยมณี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้หุ่นกระบอกกับการสอนอภิปราย"
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529
- มนตรี แยมกลีกร การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน สงขลา ภาควิชาเทคโนโลยีทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2526
- มานิดา ทองทวี "การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่น
ในตนเอง" ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526
- มาลี วงษ์แก้ว "ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร" ปรินญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526
- ล้วน สายยศ "ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย" ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน นนทบุรี บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2536
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
ศึกษาพรการพิมพ์ 2531
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ "การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ
พัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 10 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2526
- วนิดา จึงประสิทธิ์ โสตทัศนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2521
- วสันต์ บัณฑิตวงศ์ ศิลปการพูดและการครองใจคน กรุงเทพมหานคร เสริมวิทย์บรรณาการ 2523
- วรเชษฐ์ โชคชัย "การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามแนว
คู่มือครู" ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2536
- วรุณี ธนวรานิช "ทำอะไรจึงจะเชื่อมั่นในตนเอง" แนะแนว 15 (ตุลาคม - พฤศจิกายน
2524) หน้า 50
- วาสนา ชาวหา เทคโนโลยีทางการศึกษา ชลบุรี อักษรสยามการพิมพ์ 2523
- วิจิตร วรุตบางกูร "การสร้างเชื่อมั่นในตนเองและการปรับปรุงบุคลิกภาพ" ประชาชน
4 (กรกฎาคม 2521) หน้า 30
- วินัย ธรรมศิลป์ "การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่" ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
มัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527

- วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมุติและสอนโดยแบ่งกลุ่มทำงาน" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529
- วิรุฬห์ ลีลาพฤกษ์ เทคโนโลยีทางการสอน สื่อการสอนและการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522
- วิณา วิสเทัญ "การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ" วิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน 1 (มกราคม - มิถุนายน 2529) หน้า 3
- แววตา พูลสวัสดิ์ "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยโดยการสอนแบบประสมศิลปวิธีกับการสอนแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529
- ศรีสุภา จรียากุล "สื่อการสอนภาษาไทย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 6 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537
- ส. สายสุเมธ "เรื่องความสำเร็จ" วัฒนธรรมไทย 5 (ตุลาคม 2519) หน้า 37-43
- สศไส พันธ์ภูมิภม "ศิลปะการละครกับเยาวชน" อักษรศาสตร์วิจารณ์ 1 (กันยายน 2516) หน้า 2-3
- สนม ครุขเมือง การสอนภาษาไทย เอกสารประกอบการเรียน พิษณุโลก ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2523
- สมเดช อารีสวัสดิ์ "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทยและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครู" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530
- สมพงศ์ ตีรพัฒน์ "ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกรับผิดชอบ" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517
- สมพล รุปัญญา "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยด้วยการสอนแบบบรรยาย โดยการใช้เกมและไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524
- สมัย เทียนคุณ พลังจิตได้สำนึก วิธีสร้างความสุขและความสำเร็จด้วยตนเอง กรุงเทพมหานคร จตุจักรการพิมพ์ 2527
- สมิต อาชวนิจกุล การพัฒนาตนเอง กรุงเทพมหานคร สยามบรรณ 2529
- สมุทรร ศิริใจ วิธีสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง กรุงเทพมหานคร ประมวลสาส์น 2522

- สวนา พรพัฒน์กุล "ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของไทย" รายงานการวิจัย 22 (มกราคม 2520)
หน้า 17
- สุกัญญา ชารีวรรณ หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร เถลิ้มชัย
การพิมพ์ 2523
- สุจรีต เพียรชอบ การแสดงออกต่อหน้าประชาชน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
2524
- คู่มือครูภาษาไทย ภาษาไทยเพื่อกิจกรรมการแสดง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2524
- สุจิตรา บัวคำภา "การศึกษาการสอนจรรยาศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้บทบาทสมมุติในระดับประถม
ศึกษาปีที่ 6" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525
- สุชา จันทน์เอม ปัญหาเด็กและวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร โอเคียนสโตร์ 2521
- สุนีย์ ชุ่มจิต "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้บทบาทสมมุติ" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523
- สุรเกียรติ์ ลิ้มเจริญ "ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัย
ในชั้นเรียน" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523
- สุวรรณณี ยะหะกร "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้การแสดงละครและสอนโดยการอภิปราย" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2530
- สาธิตี หมายเจริญ "โครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสอน
ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- อดุลย์พันธ์ เนตรมัย "การใช้ละครหุ่นประกอบการสอนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวทสันดรชาดก กัณฑ์
กุมาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิ
ชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529
- อมรา ปฐภิญโญบุรณ์ "การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร"
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522

- อัจฉรา เนตรล้อมวงษ์ "ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร" ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531
- อัมพร โอตระกูล "พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตัวเอง" สุขศึกษา 6 (ตุลาคม - ธันวาคม 2526) หน้า 50-52
- อารีย์ เกษมรติ "ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขันแบบรักทะนุถนอม" ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา ปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523
- อุดม สำอางค์กุล "ลักษณะความเป็นผู้นำ ความเคร่งครัดและความเชื่อมั่นในตนเองของวัยรุ่นนไทยภาคกลาง" ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519
- Ausubel, D.P. "Cognitive Structure and the Facilitation of Meaningful Verbal Learning", Journal of Teacher Education. 14, 1963, pp. 217 - 221.
- Baruch, D. New ways in discipline. New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1968.
- Betty Vreemam. "Window Using Creative Arts to Promote Self-Confidence During Leadership Training," Dissertation Abstracts International. 45, May 1984, pp. 3313-A
- Bielski, Peter Anthony, "An Investigation of the Effect of Simulation on Teacher Acceptance of Pupil Response", Dissertation Abstracts International. 34, June 1974, pp 7618-A.
- Blair, Glenn Myers. Education Psychology. New York: Macmillan Company, 1968.
- Breckenridge, Marine Edgar. Child Development. London: W.B. Saunders Company, 1955.
- Charles, Henry Postma. "Simulation in High School Social Studies : Student Cognitive Retention and pupil Teacher Effective Perceptions," Dissertation Abstracts International. February 1974, pp. 4713-A.
- Conoley Jane Close. "The Effects of Interdependent Learning Tasks and Role-play on Sociometric Patterns, Work Norm Measures, and Behavior in the Elementary Classroom," Dissertation Abstracts International. 37, February 1977, pp. 4997-A.
- Dallman, Martha. Teaching the Language Arts in the Elementary School. Dubuque: Wm.C. Brown Company Publishers, 1971.
- Dugger, Jame, A "A Study of Measurable Personal Factors of Leaders and Non-Leaders Among University Woman" Dissertation Abstracts International. 30, 1969, pp. 1817 A.
- Edgar, Dale. Audio - Visual Methods in Teaching. New York: The Dryden Press, 1969.

- Geller, Danial M. "Involvement in Role-playing Simulations : A Demonstration with Studies on Obedience," Journal of Personality and Social Psychology. 36, March, 1978, pp. 219-235.
- Geraldine, Siks. Drama with Children. New York: Harper & Row, 1977.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: McGraw Hill, 1959.
- Goor, A. "Problem Solving Process of Creative and Non Creative Students." Dissertation Abstracts International. 37, December 1974, pp. 3517 - A
- Handley, Leslie Mills. "The Relationship of Role-playing and Opinion Change in Elementary School Children" Dissertation Abstracts Interational. 36, December 1975, pp. 3383 - 3384 A
- Hurlock, E.B. Child Development. New York: Mc Graw-Hill Book Company, Inc., 1964.
- Kaaland Wells and Christie, Ellen. "Classroom Teachers Perception and Use Of Creative Drama" Dissertation Abstracts International, 1994, pp. 214 - A
- Lindsay, P. "The Use of Drama in TEFL" English Language Teaching Journal. 24, October 1974, pp. 55.
- Lindquist, EF. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Houghton: Mifflin Company Boston, 1953.
- Lonnotti, Ronald J. "A Longitudinal Investigation of Role-Taking, Altruism, and Empathy" Resources in Education. (ERTC) 12, August 1977, pp. 142.
- Mandelbaum, David Ira "A Comparative Study of Role-taking Training for the Enhancement of Moral Development" Dissertation Abstracts International. 37, August 1976, pp. 859 - A.
- McGregor, Lynn, Tate, Maggie and Robinson, Ken. Learning through Drama : Schools Council Drama Teaching Project. London: University of London Press, 1977.
- Medinus, G.R. and Johnson, R.C. Child and Adolescent Psychology. New York: John Wiley & Sous, Inc, 1969.
- Murphy, Herbert Joseph. "The Contribution of Role-playing to the Social perspective-taking Levels and Moral Reasoning Levels of Elementary School pupils" Dissertations Abstracts Internationl. 37, October 1976, pp. 1994 - A.
- Mussen, Paul Henry, and others. Child Development and Personality. New York: Harper & Row, 1969.
- Pappalardo, Salvator J. "An Investigation of the Efficacy of In Basket and Role Playing Variation of Simulation Teaching for use in Counselor Education," Dissertation Abstracts International. 33, December 1972, pp. 2721 - A.

- Sharpham, J. Raymond. "A Descriptive Study of Creative Drama at the Secondary Level in England." Dissertation Abstracts International. 1972, pp. 1875 A
- Smith, Henry C. Personality Adjustment. New York: McGraw-Hill Book Company, 1961.
- Stevick, Earl W. "A Review of Foreign Language Teaching Technique" The Modern Language Journal. 52, April 1979, pp. 201.
- Symonds, Addington F. Teaching Yourself Personality Efficiency. London: The English University Press, 1964.
- Tomas, Motos Teruel. "Drama Activities : Didactic Approach For Teaching And Learning Language and Literature in Secondary Education." Dissertation Abstracts International. 1994, pp. 332 - A
- Traviss, O.P. and Sister Mary Peter. "The Growth of Moral Judgement of Fifth Grade Children through Role playing" Dissertation Abstracts International. 35, December 1974, pp. 3581 A.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางอัจฉรา ทองดี นักศึกษาหลักสูตร บัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนแบบนฏาการและการสอนแบบบรรยาย ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน.....
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย
สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาศึกษาศาสตร์
โทร. 5032121-4 ต่อ 3524 - 6
โทรสาร. 5033567

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ชื่อ	นายเสยย์ เกิดเจริญ
สถานที่ทำงาน	ข้าราชการบำนาญ
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (มัธยมศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	- กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันราชภัฏเพชรบุรี - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี - ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาค้นคว้าเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเพชรบุรี - กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชื่อ	นางสาวจรรยา มีวาสนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8
สถานที่ทำงาน	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา	ค.ม. (วิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	- สอนนิสิตปริญญาตรี นักศึกษาระดับปริญญาตรี - ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของ กรมการฝึกหัดครู กรมการศึกษานอกโรงเรียน และคุรุสภา - กรรมการพิจารณาตรวจสอบผลงานการวิจัยของผู้ขอตำแหน่ง ตำแหน่ง ผศ. ของสถาบันราชภัฏ - วิทยากรให้การอบรมการวิจัยเบื้องต้น - กรรมการให้คำปรึกษาในการวิจัยเพื่อขอตำแหน่ง ทางวิชาการของบุคลากรกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ชื่อ	นายพินันท์ คงคาเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา	ศบ.ม. (สถิติประยุกต์) สาขาสถิติ NIDA
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	- อาจารย์ผู้สอนวิชาสถิติ การวิจัยทางสังคม การวิจัยการศึกษา วิจัยนิตเทศการศึกษาศึกษาของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี - อาจารย์พิเศษสอนวิชาวิจัยสถิติของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า - กรรมการพิจารณากลับกรองผลงานทางวิชาการสาขาสถิติของ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ - ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบผลงานทางวิชาการในด้านสถิติวิจัยของ คณาจารย์สถาบันราชภัฏทุกสถาบัน

ชื่อ นางสาวเนาวรัตน์ แดงยิ้ม ส.น.8 หัวหน้าฝ่ายพัฒนานิเทศการศึกษ
 สถานที่ทำงาน สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
 วุฒิการศึกษา ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยฝ่ายนิเทศการศึกษารื่องการ
 ทำแผนการสอน
 - วิทยากรอบรมครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
 - วิทยากรอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับเขตการศึกษา 5
 - ผู้กลั่นกรองผลงานทางวิชาการอาจารย์ 3

ชื่อ นายทองใบ แทนมณี ส.น. 8 หัวหน้าฝ่ายพัฒนางานวิชาการ
 สถานที่ทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
 วุฒิการศึกษา ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยโดยเฉพาะทักษะกระบวนการ
 - การสอนภาษาไทยสำหรับเด็กชนกลุ่มน้อย
 - ผู้เชี่ยวชาญในการทำแผนการสอน
 - เป็นผู้กลั่นกรองผลงานทางวิชาการอาจารย์ 3

ชื่อ นางสาวอัมพร ทองใบ อาจารย์ 3 ระดับ 8
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
 วุฒิการศึกษา ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - หัวหน้าหมวดภาษาไทย พ.ศ.2527 - 2532
 - ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์
 ของนักศึกษาปริญญาโท
 - กรรมการตรวจประเมินผลงานทางวิชาการ เพื่อขอกำหนดและ
 ตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
 วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท 085) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เวลา 1 ชั่วโมง จำนวน 50 ข้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วระบายทึบ
 ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่ต้องการ

1. ข้อใดเป็นลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น
 1. เผยแพร่ทั่วไปในหมู่มนุษย์หนังสือในท้องถิ่น
 2. ปรากฏนามผู้ถ่ายทอดในท้องถิ่นอย่างชัดเจน
 3. ใช้ภาษา สำนวน ฉันทลักษณ์และอักษรท้องถิ่น
 4. ไม่มีความสัมพันธ์กันกับเพลงและนิทานท้องถิ่น
 5. บ่งบอกถึงการดำเนินชีวิตท้องถิ่นที่เหมือน ๆ กัน

2. เพลงพื้นบ้านนิยมร้องเมื่อใด
 1. เมื่อมีงานมหรสพทุกครั้ง
 2. เมื่อมีการร่วมแรงกันทำงาน
 3. เมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน
 4. เมื่อมีการเลี้ยงฉลองในหมู่บ้าน
 5. เมื่อมีการประกวดแข่งขันในหมู่บ้าน

3. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของการแสดงเพลงเห่เรือบก
 1. ผู้แสดงเป็นผู้หญิง
 2. การร้องคั้นเป็นกลอนสศ
 3. ความงามของคนนำร้อง
 4. ความงดงามในการแต่งเรือ
 5. คำร้องเป็นการเกี่ยวพาราตี

5. การเล่นในข้อใดใช้ประกอบกับการเล่นเพลงพวงมาลัยของชาวบ้านนายาง จังหวัดเพชรบุรี
1. ซักเย่อ
 2. ลูกช่วง
 3. กาฟักไข่
 4. รี่รีข้าวสาร
 5. ชีม้่าส่งเมือง
6. "พ่อตัดเสริจสรรพเย็นกลับมบ้าน ถึงวันดีคืนดีออกไปดูอิโพร้แหย้ง"
ข้อความนี้เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านในข้อใด
1. เพลงเรือ
 2. เพลงระบำ
 3. เพลงปรบไก่
 4. เพลงพาดศาล
 5. เพลงเห่เรือบก
7. คำร้องรับของลูกคู่ที่ว่า "เอ้าไอ้" ใช้ประกอบกับเพลงพื้นบ้านในข้อใด
1. เพลงเรือ
 2. เพลงระบำ
 3. เพลงปรบไก่
 4. เพลงรำวง
 5. เพลงพาดศาล
8. "เลี่ยมพินผมคัคคัคค้อ ให้ถูกใจพอกก็แล้วกัน"
เนื้อร้องเพลงรำวงนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ชายในสมัยนั้นชอบผู้หญิงลักษณะอย่างไร
1. ผมหยิกและสั้นมาก
 2. คัคผมสั้นและรูปสวย
 3. พินเลี่ยมทองและคัคผมสั้น
 4. รูปสวยและพินสะอาดเอี่ยม
 5. ผมตรงคัคสั้น และมีพินเลี่ยมทอง
9. ข้อใดไม่ตรงกับสภาพเพลงพื้นบ้านไทยในปัจจุบัน
1. รัฐบาลสนับสนุนจริงจัง เพราะเป็นปือนุรักษ์มรดกไทย
 2. คนไทยปัจจุบันนิยมเล่นการละเล่นที่รับมาจากตะวันตก
 3. มีคนกลุ่มหนึ่งพยายามรวบรวมรักษาการเล่นเพลงพื้นบ้าน
 4. พ่อเพลงแม่เพลงได้รับการยกย่องเป็นศิลปินพื้นบ้านมากขึ้น
 5. การเล่นเพลงพื้นบ้านเริ่มได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน

10. ข้อใดเป็นลักษณะของเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
1. ใช้คำง่าย ๆ คล้องจองกัน
 2. ใช้ทำนองและเนื้อร้องที่เร้าใจ
 3. ใช้ถ้อยคำสำนวนเปรียบเทียบกินใจ
 4. ใช้ร้องเพื่อเป็นจังหวะประกอบการเล่น
 5. ใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ
11. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของการเล่นเพลงโพงพาง
1. ฝึกให้เป็นคนว่องไว
 2. ฝึกให้รู้วิธีเอาตัวรอด
 3. ฝึกให้เป็นคนรอบคอบ
 4. ฝึกให้รู้จักสังเกต
 5. ฝึกให้ออกกำลังกาย
12. การใช้เบี้ยแทนเงินมีความสัมพันธ์กับเนื้อร้องเพลงประกอบการละเล่นในข้อใด
1. จำใจ
 2. จิงโจ้
 3. โพงพาง
 4. รีรีข้าวสาร
 5. อ้ายเข้อ้ายโง
13. โย้ละเห่โย้ละหีก ลูกขึ้นแค่คึก
 ทำขนมหม้อแกง ฝักก็ดำ เอ๊ย ฝ้ายเมี่ยงก็แข่ง
 ขนมหม้อแกงก็คาตาไฟ
 เพลงกล่อมเด็กบทนี้ สะท้อนสภาพสังคมด้านใด
1. ด้านความรัก
 2. ด้านความเชื่อ
 3. ด้านพิธีกรรม
 4. ด้านชีวิตครอบครัว
 5. ด้านเกษตรกรรม
14. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นการแสดงคุณค่าด้านความรักของแม่ที่มีต่อลูก
1. เจ้านกเขาเดือนเอย ให้เจ้าอยู่เรือนเคียงน้อง
 2. เจ้าทองดีเอย นอนเถิดนะพ่อคุณ
 3. เจ้าเนื้อละมุนเอย ขอข้าวขอแกง
 4. เจ้านกกาเหว่าเอย ใจไว้ให้แม่กาฟัก
 5. เจ้านกขมิ้นเอย คำแล้วจะนอนไหน

15. "จำจี้เม็คขนุน ผู้ใดมีบุญ ได้กินสำหรับ
ผู้ใดลับลับ กินรางหมาเน่า"

เนื้อความในบทเพลงนี้ แสดงแนวคิดตรงกับคำพังเพยข้อใด

1. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน
 2. คบคนให้ดูหน้า ชื้อผ้าให้ดูเนื้อ
 3. รักคืห้ามจ้ว รักช้วห้ามเสา
 4. กินข้าวร้อน นอนตื่นสาย
 5. ผู้คีเคินตรอก ชี้ครอกเคินถนน
16. ริริข้าวสาร สองทะนานข้าวเปลือก
เค็กน้อยตาเหลือก เลือกห้องโปลา
เก็บเบียได้ดูร้าน คคข้าวใส่จาน พานเอาคนข้างหลังไว้

ข้อใดไม่ใช่ความรู้ที่ได้รับจากเพลงริริข้าวสาร

1. ให้รู้จักข้าวว่าเป็นพืชเศรษฐกิจ
 2. ให้รู้จักทะนานที่ใช้ตวงข้าว
 3. ให้รู้จักเบียซึ่งใช้แทนเงินในสมัยก่อน
 4. ให้รู้จักเมล็ดข้าวสาร ซึ่งสีมาจากข้าวเปลือก
 5. ให้รู้จักคคข้าวใส่จานและนำไปกินได้ดูบ้าน
17. ข้อใดเป็นประโยชน์ทางอ้อมของการร้องเพลงกล่อมเด็ก
1. เด็กจะได้มีกำลังใจ
 2. เด็กเกิดความอบอุ่นใจ
 3. เด็กจะได้นอนหลับสบาย
 4. เป็นการอบรมสั่งสอนเด็ก
 5. เด็กเกิดความเพลิดเพลิน
18. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของปริศนาคำทาย
1. ขึ้นต้นต่างกันตามท้องถื่น
 2. ใช้คำคล้องจองจดจำง่าย
 3. ใช้ภาษาธรรมดาในท้องถื่น
 4. ไม่นิยมถามตรง ๆ แต่ใช้เปรียบเทียบ
 5. มีข้อความเฉลยในตอนท้ายของปริศนาคำทาย

19. "อะไรเอ๋ย ตกลงมาจากหอ คอย่น"
 ปริศนาคำทายนี้ มีรูปแบบในสวนใดที่จัดเป็นอาร์มภพ
1. คอย่น
 2. ตกลงมา
 3. อะไรเอ๋ย
 4. จากหอ คอย่น
 5. ตกลงมาจากหอ
20. คำขึ้นต้นของปริศนาคำทาย แต่ละท้องถื่น แสดงให้เห็นความแตกต่างในด้านใด
1. ภาษา
 2. การศึกษา
 3. ประเพณี
 4. ขนบธรรมเนียม
 5. การประกอบอาชีพ
21. "อะไรเอ๋ย สีฉ้ายยานโตงเตง ช้างนอกร้องเพลง ช้างในร้องไห้"
 ปริศนาคำทายนี้มีที่มาจากอะไร
1. การทอดผ้า
 2. การเดินทาง
 3. การแสดงเพลง
 4. การมีครอบครัว
 5. การประกอบอาชีพ
22. ข้อใดตอบถูกต้องจากคำทายว่า "หลับตาเห็น ลืมตาหาย"
1. ความผิด
 2. ความฝัน
 3. ความมืด
 4. ความสว่าง
 5. ความตาย
23. "อะไรเอ๋ย นกกคตาแดง น้ำแห้งก็ตาย"
 ปริศนาคำทายนี้สะท้อนให้เห็นอะไร
1. น้ำใจของคนมีน้อยมาก
 2. ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์
 3. นกกคเป็นนกที่หาดูได้ยาก
 4. สายน้ำมีการเปลี่ยนแปลง
 5. ความเป็นอยู่ของคนในสมัยนั้น

24. นิทานพื้นบ้านมีลักษณะเด่นอย่างไร
1. เป็นเรื่องเล่าขนาดสั้น
 2. เป็นเรื่องทำนองมหัศจรรย์
 3. เป็นเรื่องที่มีผู้ใหญ่เล่าให้เด็กฟัง
 4. ไม่เป็นที่ปรากฏว่าใครเป็นผู้แต่ง
 5. เป็นเรื่องความเชื่อในกลุ่มของคน
25. นิทานเรื่องเมืองลับแล สอนให้คนไม่ประพฤติดีคิดดีในข้อใด
1. ข้อที่ 1
 2. ข้อที่ 2
 3. ข้อที่ 3
 4. ข้อที่ 4
 5. ข้อที่ 5
26. เพราะเหตุใด ท้าวมอญล่าจึงรับหมั้นพระธิดากับพระเจ้ากรุงจีนอีก
1. เพราะเห็นแก่ของรางวัล
 2. เพราะถูกเสน่ห์พระเจ้ากรุงจีน
 3. เพราะพระเจ้ากรุงจีนข่มขู่จะตีเมือง
 4. เพราะกลัวว่าพระธิดาจะตกเป็นของเจ้าลาย
 5. เพราะพระธิดาชอบของกำนัลที่พระเจ้ากรุงจีนให้
27. คำว่า "เปี้ยว" ที่กล่าวไว้ในนิทานพื้นบ้านเพชรบุรี หมายถึงอะไร
1. พืช
 2. สัตว์
 3. ดิน
 4. ปลา
 5. ยา
28. เรื่อง ตามมอญล่า ให้ข้อคิดสำคัญอย่างไร
1. บุคคลในครอบครัวควรรักกันให้มาก
 2. ผู้มีอำนาจยอมเป็นผู้ได้รับชัยชนะอยู่เสมอ
 3. ชายหนุ่มหญิงสาวถ้าพึงพอใจควรอยู่กินด้วยกัน
 4. การสู้รบเพื่อแย่งชิงผู้หญิงเป็นการแสดงความสามารถ
 5. ควรปรึกษาหารือให้มีความรอบคอบก่อนตัดสินใจกระทำการใด ๆ

29. นิทานพื้นบ้าน เป็นคติให้ข้อคิดเกี่ยวกับอะไร
1. การประกอบอาชีพ
 2. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 3. ความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น
 4. ความประพฤติกำหนดความดี
 5. คนไทยใช้ธรรมะในการดำรงชีวิต
30. ข้อใดให้ความหมายคำว่า "ตำนาน" ได้ถูกต้องที่สุด
1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
 2. เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับประวัติบุคคลสืบต่อกันมา
 3. เป็นเรื่องเล่าจินตนาการ ไม่มีสถานที่มาเกี่ยวข้อง
 4. เป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ด้านวัตถุ สถานที่
 5. เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของบุคคลและสถานที่
31. วัดทำไชย ได้ชื่อนี้เพราะเหตุใด
1. มีน้ำที่มีรสชาดี
 2. มีท่าน้ำอยู่หน้าวัด
 3. มีสถานที่ที่ศักดิ์สิทธิ์
 4. มีการค้าขายแข่งขันกัน
 5. มีการต่อสู้รบจนได้ชัยชนะ
32. การสร้างเจดีย์แข่งขันกันในตำนานเรื่องเจดีย์แดง เป็นการแสดงถึงเรื่องอะไร
1. ไพร่พลมีกำลังและมีจำนวนมาก
 2. ไพร่พลมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์
 3. เจ้าเมืองมีความสามารถในการรบ
 4. บ้านเมืองมีอุปกรณ์การสร้างครบครัน
 5. ความรักและเอาใจใส่ของเจ้าเมือง
33. ตำนานเจดีย์แดง ที่บ้านไร่พะเนียด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กับข้อใด
1. เขากี้ว
 2. เขาพนมขวิด
 3. พระนครคีรี
 4. วัดกำแพงแดง
 5. พระปรางค์วัดมหาธาตุ

34. ตำนานเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากโม แสดงให้เห็นคุณธรรมข้อใดมากที่สุด
1. ความซื่อสัตย์
 2. ความตรงต่อเวลา
 3. ความกตัญญูกตเวที
 4. ความเมตตากรุณา
 5. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
35. ส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าตากโม คืออะไร
1. การเชื่อฟังผู้ใหญ่
 2. ความใจอ่อนเชื่อคนง่าย
 3. การเคี่ยวเข็ญของผู้ใหญ่
 4. ความไม่เป็นตัวของตัวเอง
 5. ความรักและเห็นใจจากบิดามารดา
36. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าของการศึกษาคำานพื้นบ้านเพชรบุรี
1. แสดงค่านิยมเรื่องอภินิหาร
 2. สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
 3. ให้ข้อคิดแก่คนในเรื่องทำความดี
 4. สะท้อนประวัติศาสตร์การต่อสู้ในท้องถิ่น
 5. อธิบายสภาพการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
37. ข้อใดเป็นความหมายของภาษาถิ่น
1. ภาษาที่พูดเหมือนกันในทุกถิ่น
 2. ภาษาสำหรับชนกลุ่มน้อยด้วยกัน
 3. ภาษาที่ใช้สำหรับติดต่อสื่อสารกับชนกลุ่มน้อย
 4. ภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างบุคคลกับหน่วยงานย่อย
 5. ภาษาที่ใช้พูดกันในกลุ่มชน แตกต่างจากภาษากลาง
38. ภาษาถิ่นเพชรบุรี ข้อใดมีลักษณะแตกต่างจากถิ่นอื่น
1. การขานรับ
 2. การพูดโต้ตอบ
 3. การพูดกับผู้ใหญ่
 4. การบอกลูกเสือ
 5. การกล่าวทักทาย

39. มีตัวลีด, ตัวค้ำ, มะเขือพวง, พริกขี้หนู และพริกหยวก ปลูกในไร่มากมาย คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับความหมายของภาษาถิ่นเพชรบุรีในข้อใด
1. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือกะคี่ พริกนก พริกโป่ง
 2. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือยาว พริกสด พริกมัน
 3. ถั่วค้ำง ถั่วคูด มะเขือช่อ พริกนก พริกสด
 4. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะเขือช่อ พริกนก พริกโป่ง
 5. ถั่วคูด ถั่วค้ำง มะแว้ง พริกนก พริกสด
40. จงเติมคำภาษาถิ่นเพชรบุรีลงในข้อความนี้
- "แต่ฟักทองร้องเรียกว่าน้ำเต้า
ฟักเขียวเล่าเรียกว่า....."
1. ฟักนวล
 2. ลูกยาว
 3. ขี้พริ้ว
 4. ฟักหอม
 5. แดงร้าน
41. "หัตถ์คี่พี่น้องชอบลานทั้งหลาย" ข้อความนี้หมายถึงการเริ่มต้นแสดงอะไร
1. การเล่นชนไก่ในลานบ้าน
 2. การเล่นวัวลานในทุ่งนา
 3. การเล่นมอญซ่อนผ้าที่ลานบ้าน
 4. การจุดพลุดะไลในลานวัด
 5. การแสดงเพลงพวงมาลัยในลานนวดข้าว
42. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าของภาษาถิ่น
1. แสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
 2. เป็นการรำลึกถึงภาษาถิ่นในอดีต
 3. เป็นการสื่อความเข้าใจกันในท้องถิ่น
 4. เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
 5. เป็นเครื่องมือในการศึกษาสภาพสังคมในท้องถิ่น
43. สำนวนข้อใดมีที่มาจากกีฬาชนิดหนึ่ง
1. ออมหอม
 2. ตัดไม้ข่มนาม
 3. คูตาม้าตาเรือ
 4. เลือดข้นกว่าน้ำ
 5. ไกลปืนเที่ยง

44. สำนวนข้อใดช่วยถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีโบราณได้
1. ปากพระร่วง
 2. กิ่งก่าได้ทอง
 3. ชิงสุกก่อนห้าม
 4. ฝักรกฝักราก
 5. กงเวียนก่าเวียน
45. สำนวนใดทำให้ทราบว่ามีแหล่งที่มาจากจังหวัดเพชรบุรี
1. ทูบหม้อข้าว
 2. เข้าได้เข้าไฟ
 3. ขึ้นโคนคให้ดูไกล
 4. จระเข้วางคลอง
 5. ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสาร
46. สำนวน "พระยาเทคริ้ว" หมายถึงอะไร
1. การปกครองคนของผู้เป็นพระยา
 2. การประกอบอาหารเพื่อดำรงชีวิต
 3. ชีวิตการรับราชการของพระยา
 4. การอพยพครอบครัวในยามมีสงคราม
 5. ผู้ชายไทยนิยมมีภรรยาหลายคน
47. ข้อใดมีความหมายตรงกับข้อความ "ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน การเรือนตนให้เร่งคิด"
1. ควรสนทนาอย่างเปิดเผย
 2. ควรปลูกเรือนให้ตามใจผู้อยู่
 3. ควรรู้จักเกรงใจเจ้าของบ้าน
 4. ควรนำเรื่องไปปรึกษาเพื่อนบ้าน
 5. ควรรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
48. สำนวนใดมีความหมายในการสั่งสอนให้ระมัดระวังในการดำรงชีวิต
1. จับงูข้างหาง
 2. ลูบหน้าปะจมูก
 3. เกี่ยวแฝกมุงป่า
 4. ไม่ดูตาม้าตาเรือ
 5. กินน้ำไม่เผื่อเลี้ยง

49. ในสุภาษิตดังกล่าวว่า "ยอครูยอต่อหน้า ยอข้าเมื่อแล้วกิจ ยอมิตรเมื่อลับหลัง"
ถือเป็นหลักปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อใด

1. คติโบราณ
2. การปกครองคน
3. การปลูกฝังความรัก
4. การรู้จักหน้าที่ของตน
5. จิตวิทยาการให้กำลังใจ

50. ภาษิตหรือสำนวนข้อใด แสดงค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพ

1. สิบพ่อค้า ไม่เท่าพระยาเลี้ยง
2. คางคกขึ้นวอ แมงปอใส่ตุ้งติ้ง
3. ซื่อควายหน้านา ซื่อผ้าหน้าหนาว
4. มะม่วงไม่รู้หาว มะนาวไม่รู้โห่
5. เข้าเดือนอย่าลืมพริ้ว ได้หน้าอย่าลืมหลัง

แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

คำชี้แจง

แบบทดสอบชุดนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือการกระทำบางส่วนของนักเรียน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง และเรื่องโดยทั่วไป ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนแต่อย่างไร ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อหรือใกล้เคียงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด คำนึงคำตอบของนักเรียนในแต่ละข้อ จึงไม่มีถูกหรือผิดแต่อย่างใด สิ่งสำคัญที่สุดก็คือขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด และคำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน

วิธีการตอบ

ให้นักเรียน ภาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก. หรือ ข. ของกระดาษคำตอบที่แจกให้ โดยให้ตรงข้อกัน (ใช้เวลา 20 นาที)

ตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข
1	X	
2		X
3		X
4	X	
5		X

ภาคผนวก ก

แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตวาระธรรมท้องถิ่น (ท 035)

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
1	0.93	0.28	18	0.68	0.69	35	0.80	0.20
2	0.52	0.34	19	0.65	0.34	36	0.82	0.41
3	0.68	0.38	20	0.88	0.28	37	0.77	0.50
4	0.82	0.25	21	0.45	0.41	38	0.82	0.25
5	0.70	0.41	22	0.60	0.65	39	0.82	0.41
6	0.77	0.34	23	0.65	0.34	40	0.47	0.28
7	0.51	0.47	24	0.50	0.31	41	0.82	0.33
8	0.52	0.34	25	0.65	0.34	42	0.47	0.22
9	0.30	0.22	26	0.73	0.59	43	0.65	0.34
10	0.57	0.26	27	0.88	0.59	44	0.52	0.66
11	0.43	0.38	28	0.82	0.41	45	0.83	0.28
12	0.47	0.28	29	0.55	0.59	46	0.70	0.56
13	0.88	0.33	30	0.77	0.50	47	0.82	0.53
14	0.60	0.28	31	0.80	0.38	48	0.52	0.50
15	0.68	0.22	32	0.80	0.53	49	0.55	0.22
16	0.82	0.20	33	0.68	0.73	50	0.60	0.44
17	0.35	0.28	34	0.57	0.26			

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตวาระธรรมท้องถิ่น (ท035)

ฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.89

ภาคผนวก ง

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ของแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ของแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	1.78	19	1.78	37	2.33	55	2.50
2	7.50	20	2.86	38	6.36	56	4.09
3	3.21	21	2.27	39	2.86	57	2.27
4	4.17	22	2.86	40	3.57	58	3.75
5	2.69	23	2.50	41	4.23	59	7.00
6	1.79	24	3.64	42	7.50	60	3.50
7	2.33	25	5.00	43	1.92	61	2.14
8	5.00	26	1.78	44	4.58	62	2.86
9	3.42	27	2.63	45	3.21	63	5.42
10	2.00	28	3.85	46	2.50	64	7.50
11	5.00	29	2.00	47	5.42	65	1.88
12	3.64	30	3.33	48	2.27	66	1.92
13	1.79	31	2.00	49	2.31	67	1.88
14	2.33	32	4.09	50	2.92	68	3.85
15	5.71	33	5.91	51	2.06	69	3.21
16	5.42	34	2.50	52	1.88	70	5.00
17	1.88	35	2.50	53	5.91		
18	3.64	36	5.00	54	1.88		

แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.95

ภาคผนวก จ

ข้อเสนอแนะการใช้แผนการสอน

แผนการสอนแบบนาฏการและแผนการสอนแบบบรรยาย

คำแนะนำการใช้แผนการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ท 035

๑ คำแนะนำในการใช้แผนการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นนี้ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยครูให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพทั้งในด้านหลักวิชาและการปฏิบัติในการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นนั้น มีจุดประสงค์ให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าร่วมมีอนุรักษ์วรรณกรรมท้องถิ่น

แผนการสอนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. แผนการสอนแบบนาฏการ
2. แผนการสอนแบบบรรยาย

การเรียนการสอนแบบนาฏการ เป็นรูปแบบการแสดงต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้ดูเข้าใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาหารือ วางแผน และสรุปประเมินผลร่วมกัน การสอนแบบนาฏการที่ใช้ในแผนการสอน มีนาฏการ 5 แบบ คือ

1. การแสดงกลางแปลง
2. การท่ายปริศนาท่าทาง
3. การแสดงบทบาทสมมุติ
4. การแสดงละครสั้น
5. สถานการณ์จำลอง

การเรียนการสอนแบบบรรยายนั้นเป็นการสอนที่ผู้สอนพูด อธิบาย บอกเล่าเนื้อหา ความรู้ ซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้า มีการใช้สื่อการสอนประกอบการบรรยาย และสลับการซักถาม

คำแนะนำประกอบการใช้แผนการสอน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวของครู นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะครูผู้สอนต้องเตรียมตัวสำหรับการสอนทั้ง 2 แบบคือ แบบนาฏการและแบบบรรยาย โดยเตรียมตัวล่วงหน้าว่าในคาบเรียนนั้นจะใช้การสอนแบบใด ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความสามารถทางการแสดงออกแตกต่างกัน

ฉะนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝน และแสดงโดยทั่วกัน แต่ไม่ควรคาดหวังที่จะให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการแสดงเท่ากัน ทั้งนี้ควรให้นักเรียนแต่ละคนรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการแสดงตามสมควร

การเตรียมตัวของครูที่สำคัญ ควรมีดังนี้

- ก. ศึกษารายละเอียดของแผนการสอนทั้ง 2 แบบ
- ข. ศึกษารายละเอียดของเอกสารประกอบการสอนแต่ละแผนแต่ละเรื่อง
- ค. ศึกษาการจัดกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผนการสอน
- ง. ศึกษาการใช้สื่อประกอบการสอน
- จ. ศึกษาการใช้แบบประเมินสังเกตพฤติกรรม

2. เวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ทุกแผนการสอนจะใช้เวลา 2 คาบเรียน เพราะการสอนแบบนาฏการต้องใช้เวลาในการแสดงอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัด ความสนใจอย่างเต็มที่ ฉะนั้นครูควรดูความเหมาะสมของเวลาการแสดงด้วย ส่วนการสอนแบบบรรยาย ครูควรคำนึงถึงเรื่องการบรรยายที่ติดต่อกัน มีการซักถามประกอบ การบรรยาย การหยุดพักระหว่างคาบเรียน

3. การเตรียมนักเรียน ควรให้นักเรียนมีความพร้อมเพราะความพร้อมช่วยให้สามารถเรียนได้ด้วยความสะดวกเร็ว ประสพผลดี การสอนแบบนาฏการ จะต้องเป็นการจัดกลุ่มเพื่อแสดงทุกครั้ง ซึ่งระยะแรกอาจจะช้าบ้าง ถ้าครูได้คอยกระตุ้นเตือนก็จะได้ผลมากขึ้น ในการแบ่งกลุ่มทั้งการสอนแบบนาฏการและแบบบรรยายนั้น ควรให้จับกลุ่มสลับกันไป ไม่ใช่กลุ่มเดิม ครูควรชี้แจงในเรื่องการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือ และเวลาที่กำหนด

4. การประเมินผล เมื่อผู้เรียนได้เรียนภาษาไทย มีโอกาสได้ใช้ภาษาแสดงออก นักเรียนจะต้องทราบว่า ผลของการใช้ภาษา หรือผลการแสดงของตนเป็นอย่างไรบ้าง เพราะฉะนั้นครูและนักเรียนคนอื่น ๆ ควรจะได้ช่วยกันประเมินและรายงานผลโดยเร็ว การติชมก็ควรถือหลักการเสริมกำลังใจด้วย คือ ควรกำลังใจแก่ผู้เรียนที่ทำได้ดีก่อนแล้วจึงตำหนิ การตำหนิก็ควรทำเพื่อก่อ คือ มีข้อเสนอแนะประกอบด้วย ในกรณีที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการติชมการแสดงของเพื่อนในชั้นครู ก็ควรจะได้สอนให้นักเรียนทราบถึงวิธีการติชมที่เหมาะสม อาจให้นักเรียนทดลองติชมกันก่อนแล้วครูก็ช่วยสรุปเสนอวิธีการติชมที่ถูกต้อง จะทำให้นักเรียนเกิดกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามหลักการ ผู้เรียนจะได้เกิดความพอใจในความสามารถทางการแสดงของตน และพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามคำเสนอแนะ

5. การใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนประกอบวิชาการรวมทังต้องถึงสำหรับผู้สอนที่จะสื่อความหมายถ่ายทอดไปยังผู้เรียน มีด้วยกันหลายประเภทมีทั้งประเภทวัสดุ เครื่องมือ กิจกรรมและนวัตกรรม และเทคโนโลยี ครูควรวางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างรอบคอบ กำหนดเวลาโดยประมาณให้พอเหมาะพอดี เพราะขั้นตอนของการใช้สื่อการเรียนการสอนจะมีอยู่ในแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนต่างกัน คือ ใช้นำเข้าสู่บทเรียน ใช้อธิบายบทเรียน หรืออาจจะใช้สรุปบทเรียนก็ได้

แผนการสอนแบบนาฏการ (การแสดงกลางแปลง)

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 1
เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 1 - 2

สาระสำคัญ

เพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะสืบทอดต่อๆ กันมาด้วยปาก สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมการดำรงชีวิต ปัจจุบันเพลงพื้นบ้านมีบทบาทน้อยลง จึงจำเป็นต้องศึกษาเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่นตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ ภาคภูมิใจ ตลอดจนเห็นคุณค่าและร่วมมืออนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพลงพื้นบ้าน เห็นคุณค่าประโยชน์ และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของเพลงพื้นบ้านได้
2. ระบุนิยามของชาวเพชรบุรีที่ยังคงพบอยู่ในปัจจุบัน
3. ร้องเพลงพื้นบ้านเพชรบุรีได้อย่างน้อย 1 เพลง
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของเพลงพื้นบ้านได้

เนื้อหา - เพลงพื้นบ้านเพชรบุรี

- เพลงปรบไก่อ
- เพลงพวงมาลัยสั้น
- เพลงพวงมาลัยยาว
- เพลงเห่เรือบก
- เพลงพาดศาล
- เพลงระบำ
- เพลงร่ำวง

สื่อการเรียนการสอน

1. วัสดุทัศน การแสดงเพลงพื้นบ้านเพชรบุรี
2. แอบบันทีกเสียงเพลงพื้นบ้าน
3. เอกสารประกอบการสอนเรื่องเพลงพื้นบ้าน
4. แบบสังเกตพฤติกรรม

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนคู่วิเคราะห์การแสดงเพลงพื้นบ้านชาวเพชรบุรี
2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเพลงพื้นบ้าน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเพลงพื้นบ้านที่รู้จักในท้องถิ่นของตน

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงกลางแปลง
- 1.3 นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าควรจะเลือกเพลงพื้นบ้านเพลงใดบ้างมาแสดงให้เสนอมาร 5 เพลง
- 1.4 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจับสลากเพื่อเลือกการแสดง
- 1.5 ครูแจกเอกสารประกอบการสอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาวิธีการแสดงเพลงพื้นบ้านที่กลุ่มตนเองจับสลากได้ พร้อมทั้งให้ฟังเพลงจากแถบบันทึกเสียง
- 1.6 นักเรียนประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมการแสดง

2. การแสดง

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงเพลงพื้นบ้านเพชรบุรี ตามที่เลือกไว้ด้วยการร้องและรำ แสดงทีละกลุ่ม ใช้เวลากลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มที่เป็นผู้ชมต้องคอยสังเกตการแสดงทั้งท่าทาง การร้อง เนื้อหา แล้วจดบันทึกส่วนดีและส่วนบกพร่อง และประเมินผลตามแบบประเมินการแสดงเพลงพื้นบ้านที่กำหนดให้เพื่อเป็นหัวข้ออภิปรายต่อไป

3. การอภิปรายและสรุปผล

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีและข้อบกพร่องในการแสดงตามที่บันทึกไว้
2. นักเรียนช่วยกันสรุป แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านเพชรบุรีตามหัวข้อ

ต่อไปนี้

- 2.1 เนื้อหาของเพลงพื้นบ้านกับความสัมพันธ์ในการดำรงชีวิต
- 2.2 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากเพลงพื้นบ้าน
- 2.3 แนวทางการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่มร่วมกัน
2. สังเกตจากการแสดงกลางแปลง
3. สังเกตจากการสนทนา อภิปรายแสดงความคิดเห็นระหว่างการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 1
เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 1 - 2

สาระสำคัญ

เพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะสืบทอดต่อๆ กันมาช่วยปาก สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมการดำรงชีวิต ปัจจุบันเพลงพื้นบ้านมีบทบาทน้อยลง จึงจำเป็นต้องศึกษาเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่นตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ ภาคภูมิใจ ตลอดจนเห็นคุณค่าและร่วมมืออนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพลงพื้นบ้าน เห็นคุณค่าประโยชน์ และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของเพลงพื้นบ้านได้
2. ระบุนิยามของชาวเพชรบุรีที่ยังคงพบอยู่ในปัจจุบัน
3. ร้องเพลงพื้นบ้านเพชรบุรีได้อย่างน้อย 1 เพลง
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของเพลงพื้นบ้านได้

เนื้อหา

- เพลงพื้นบ้านเพชรบุรี
 - เพลงปรบไก่
 - เพลงพวงมาลัยสั้น
 - เพลงพวงมาลัยยาว
 - เพลงเห่เรือบก
 - เพลงพาดตาล
 - เพลงระบำ
 - เพลงรำวง

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนเรื่องเพลงพื้นบ้าน
2. ภาพศิลป์พื้นบ้านชาวเพชรบุรี
3. ภาพการแสดงเพลงพื้นบ้านต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนดูภาพศิลป์พื้นบ้านชาวเพชรบุรี และสนทนาซักถามว่ามีใครรู้จักบ้าง มีความสามารถพิเศษอย่างไร นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่รู้จักในท้องถิ่นของตนเองที่สามารถร้องเพลงพื้นบ้านได้

2. ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเพลงพื้นบ้าน
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องเพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนดูภาพการแสดงเพลงพื้นบ้าน พร้อมทั้งอธิบายให้เข้าใจถึงวิธีการแสดงประกอบการดูรูปภาพ
5. ครูนำนักเรียนร่วมกันร้องเพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ
6. ให้นักเรียนสรุปเรื่องเพลงพื้นบ้านโดยการแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ให้จับสลากเลือกเพลงพื้นบ้านที่จะนำมาสรุปหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 เพลง ในหัวข้อต่อไปนี้ ศึกษาจากเอกสารประกอบการสอน
 1. ลักษณะเพลง
 2. โอกาสที่แสดง
 3. วิธีการแสดง
 4. ประโยชน์ที่ได้รับ
7. ครูคอยติชมแก้ไขข้อบกพร่องและอธิบายเพิ่มเติมการรายงานของนักเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถาม
3. สังเกตจากการรายงานสรุปหน้าชั้นเรียน

แผนการสอนแบบนาฏการ (การแสดงกลางแปลง)

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

แผนการสอนที่ 2

จำนวน 2 คาบ

เรื่อง เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

คาบที่ 3 - 4

สาระสำคัญ

เพลงกล่อมเด็กมีบทบาทต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กไทยในชนบท นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งโตขึ้นก็มีเพลงประกอบการละเล่น เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามและให้รู้จักรับผิดชอบ ในหน้าที่ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก ตลอดจนเห็นคุณค่าประโยชน์และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกที่มาและลักษณะของเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
2. ยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กได้
3. ร้องเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กได้
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

เนื้อหา - เพลงกล่อมเด็ก

- เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเด็กนอนในเปล
2. เอกสารประกอบเรื่องเพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
3. ภาพการละเล่นของเด็ก
4. เปล ตุ๊กตา ฯลฯ
5. แถบบันทึกเสียง

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเพลงกล่อมเด็ก
2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเพลงกล่อมเด็ก ตลอดจนภาษาที่ใช้ในการร้องเพลง ให้นักเรียนยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กที่เคยได้ฟังในห้องเรียน
3. นักเรียนคุณภาพประกอบการละเล่นของเด็ก ครูสนทนาซักถามเพลงที่ใช้ประกอบการละเล่นแต่ละประเภท ให้นักเรียนสาธิตการร้องให้เพื่อนฟัง

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงกลางแปลง
- 1.3 ครูแจกเอกสารประกอบ ซึ่งมีเนื้อหาเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กให้นักเรียนศึกษา
- 1.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากว่าจะแสดงเพลงกล่อมเด็กหรือเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
- 1.5 นักเรียนประชุมวางแผนกัน ร่วมกันในการเตรียมการแสดง

2. การแสดง

นักเรียนออกมาแสดงเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่นของเด็กที่ละกลุ่ม ถ้าเพลงกล่อมเด็กก็ให้อุปกรณ์ประกอบการแสดงด้วย เช่น เปล ตู๊กตา กำหนดเวลาประมาณ 5 - 8 นาที ในระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจับบันทึกส่วนที่ดีและส่วนที่บกพร่องตามแบบประเมินที่ให้ เพื่อเป็นหัวข้ออภิปราย

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนช่วยกันติชม แก้ไข หาข้อเสนอแนะการแสดง และช่วยกันสรุป แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กที่มีมาอย่างไร
2. เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กมีคุณค่าในด้านใดบ้าง

4. การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงด้วยการร้องและการละเล่น
2. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตจากการสนทนา อภิปราย แสดงความคิดเห็นระหว่างการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาการรวมท้งถิ่น (ท035)

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 2 คาบ

คาบที่ 3 - 4

สาระสำคัญ

เพลงกล่อมเด็กมีบทบาทต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กไทยในชนบท นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งโตขึ้นก็มีเพลงประกอบการละเล่น เป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามและให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก ตลอดจนเห็นคุณค่าประโยชน์และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกที่มาและลักษณะของเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
2. ยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กได้
3. ร้องเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็กได้
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการละเล่น

ของเด็ก

เนื้อหา

- เพลงกล่อมเด็ก
- เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเด็กนอนในเปล
2. เอกสารประกอบเรื่องเพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
3. ภาพการละเล่นของเด็ก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเด็กนอนหลับในเปลมีคนไกวเปล
2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับที่มาของกรกล่อมเด็ก และครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่แสดงให้เห็นวัฒนธรรมไทยได้ชัดเจน
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กที่บุคคลในท้องถิ่นใช้ร้องกันอยู่ว่ามีอะไรบ้าง แล้วช่วยกันสรุปลักษณะของเพลงกล่อมเด็ก
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องเพลงกล่อมเด็ก ให้นักเรียนดูตัวอย่างเนื้อเพลงที่ใช้ร้องทั้งในอดีตและปัจจุบัน ครูสาธิตการร้องเพลงกล่อมเด็กให้ฟัง
5. ให้นักเรียนดูภาพประกอบการละเล่นของเด็ก และสนทนาซักถามว่าเป็นการละเล่นอะไร มีที่มาอย่างไร พร้อมทั้งแจกเอกสารเพลงประกอบการละเล่น แล้วให้นักเรียนช่วยกันร้องเพลงประกอบการละเล่นตามเนื้อเพลงที่แจกให้
6. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบเพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก
7. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม จับสลากรายงานเรื่องเพลงกล่อมเด็กหรือเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม รายงานหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 1 เพลง ใช้เวลา กลุ่มละ 5 นาที ซึ่งมีหัวข้อสรุป ดังนี้
 1. ที่มาและลักษณะของเพลง
 2. เนื้อหาของเพลงกับการดำเนินชีวิต
 3. ประโยชน์ที่ได้รับ
8. ครูติชมและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรายงานของนักเรียน และนักเรียนในห้องเรียนช่วยกันสรุปคุณค่าของเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

การประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปรายซักถาม
2. สังเกตจากการทำงาน
3. สังเกตจากการรายงานสรุปหน้าชั้นเรียน

แผนการสอนแบบนาฏการ (ปริศนาทำทาย)

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 3
เรื่อง ปริศนาคำทาย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 5 - 6

สาระสำคัญ

ปริศนาคำทายเป็นการเล่นที่เสริมสร้างให้คนรู้จักคิด เป็นการทดสอบเชาว์ปัญญา การแก้ปัญหาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การศึกษาปริศนาคำทายจะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเห็นคุณค่าและร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปริศนาคำทาย เห็นคุณค่ารวมทั้งช่วยกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของปริศนาคำทายได้
2. ยกตัวอย่างปริศนาคำทายในลักษณะต่าง ๆ ได้
3. วิเคราะห์คุณค่าของปริศนาคำทายได้

เนื้อหา

- ที่มาและลักษณะของปริศนาคำทาย
- ตัวอย่างปริศนาคำทายของท้องถิ่น
- คุณค่าของปริศนาคำทาย

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบเรื่องปริศนาคำทาย
2. กระดาษเขียนคำทายและเขียนคำตอบ
3. สีสเมจิก
4. บัตรปริศนาคำทาย
5. กระดาษกาว 2 หน้า
6. แบบสังเกตพฤติกรรม

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูแจกบัตรปริศนาคำทายและบัตรคำตอบซึ่งคละกันให้นักเรียนถือไว้ 10 คน
2. ให้นักเรียนที่ถือบัตรปริศนาอ่านปริศนาค้าง ๆ ถ้าผู้ที่ถือบัตรคำตอบคนใดถือคำตอบตรงกับปริศนานั้น ๆ ก็ให้อ่านคำตอบของตน แล้วนำไปติดไว้ที่หน้าชั้นเรียนทั้งบัตรปริศนาและบัตรคำตอบ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของปริศนาคำทาย พร้อมทั้งให้ยกตัวอย่างปริศนาคำทายในท้องถิ่นของตนให้เพื่อน ๆ ช่วยกันตอบ

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทายปริศนาทำทาง
- 1.3 ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องปริศนาคำทาย
- 1.4 นักเรียนเลือกปริศนาคำทายจากเอกสารประกอบที่กำหนดให้ กลุ่มละ 5 ปริศนา แล้วช่วยกันเขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ พร้อมทั้งเตรียมคิดทำทางไว้ทายเพื่อน ๆ ตามปริศนาที่เลือกนั้น

2. การแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาคำทายโดยแสดงทั้งกลุ่ม แบ่งเป็นผู้อ่านคำถามและผู้แสดงทำทาง แล้วให้เพื่อนๆ แข่งขันกันทายเป็นกลุ่มตามที่ตกลงกัน ผลัดกันทีละกลุ่ม โดยใช้เวลากลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที กลุ่มใดที่ตอบก็เขียนคำตอบใส่แถบกระดาษมาติดไว้ที่กระดาน กลุ่มที่ถามก็ติดแถบคำทายไว้คู่กัน ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจดบันทึกรายละเอียดพร้อมข้อเสนอแนะในเรื่องของเนื้อหาและการแสดง เพื่อเป็นหัวข้อที่จะอภิปรายต่อไป

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปติชม แก้ไขกิจกรรมที่แสดงแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. ปริศนาคำทายมีที่มาอย่างไร
 2. ลักษณะร่วมกันของปริศนาคำทายแต่ละท้องถิ่นว่ามีอะไรบ้าง
 3. ปริศนาคำทายมีประโยชน์และคุณค่าอย่างไร
- #### 4. การประเมินผล
1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการวางแผนร่วมกัน
 2. สังเกตจากการแสดงปริศนาทำทาง
 3. สังเกตจากการสนทนา อภิปราย แสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 3
เรื่อง ปริศนาคำทาย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 5 - 6

สาระสำคัญ

ปริศนาคำทายเป็นการเล่นที่เสริมสร้างให้คนรู้จักคิด เป็นการทดสอบหาข้อผิดพลาด การแก้ปัญหาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การศึกษาปริศนาคำทายจะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเห็นคุณค่าและร่วมมือกันอนุรักษ์ไว้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปริศนาคำทาย เห็นคุณค่ารวมทั้งช่วยกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของปริศนาคำทายได้
2. ยกตัวอย่างปริศนาคำทายในลักษณะต่าง ๆ ได้
3. วิเคราะห์คุณค่าของปริศนาคำทายได้

เนื้อหา

- ที่มาและลักษณะของปริศนาคำทาย
- ตัวอย่างปริศนาคำทายของท้องถิ่น
- คุณค่าของปริศนาคำทาย

สื่อการเรียนการสอน

1. ซองปริศนาคำทาย
2. บัตรคำตอบ
3. เอกสารประกอบการสอนเรื่องปริศนาคำทาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนดูตัวอย่างข้อความที่เป็นปริศนาในซองปริศนาคำทายที่ละข้อความ และให้ช่วยกันหาคำตอบที่ถูกต้อง ครูเฉลยด้วยการให้ดูบัตรคำตอบ

2. ครูและนักเรียนสนทนากันเรื่องที่มาของปริศนาคำทาย และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าเมื่อจบบทเรียนนี้ นักเรียนจะอธิบายลักษณะปริศนาคำทายยกตัวอย่าง และบอกคุณค่าของปริศนาคำทายได้
3. นักเรียนยกตัวอย่างปริศนาคำทายในท้องถิ่น ที่มาลักษณะต่าง ๆ กันมาทายให้เพื่อนฟัง โดยแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถาม อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบ แล้วสลับกัน
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องปริศนาคำทาย พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของเนื้อหา
5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ให้จับสลากเรื่องที่จะรายงานหน้าชั้นเรียน มีหัวข้อดังนี้
 1. ที่มาของปริศนาคำทาย
 2. ลักษณะของปริศนาคำทาย
 3. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับธรรมชาติ
 4. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ คน
 5. คุณค่าของปริศนาคำทาย
6. ครูและนักเรียนช่วยกันติชมการรายงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง และสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ฟังจากการเสนอรายงาน

แผนการสอนแบบนาฏการ (บทบาทสมมุติ)

วิชาการรวมทงตงถน (ท035)
แผนการสอนที่ 4
เรอง นทานพนบ่าน

ชนมัธยมศกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 7 - 8

สาระสำคัญ

นทานพนบ่าน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้สงสม และสะท้อนให้เห็นความเชอประเพณี การดำรงชวตของคนในทงถน ตลอดจนมีคณาทางค่านภาษาที่ควรอนุรักษ์สบบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรองนทานพนบ่าน แล้วเห็นคณา ประโยชน์พร้อมที่จะร่วมมอในการอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรยนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของนทานพนบ่านได้
2. ยกตัวอย่างนทานพนบ่านเพชรบุรีได้
3. วิเคราะห์คณาและประโยชน์ที่ได้รับจากนทานพนบ่านได้

เนื้อหา - ที่มาและลักษณะของนทานพนบ่าน
- นทานพนบ่านเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับนทานพนบ่าน
2. แลบบนทกเสียงนทานพนบ่าน
3. เอกสารประกอบเรองนทานพนบ่าน
4. บัตรบทบาทสมมุติ
5. แบบสั้งเกตพฤตกรรม

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงชื่อสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน พร้อมทั้งรูปภาพประกอบ
2. ให้นักเรียนฟังนิทานพื้นบ้านเพชรบุรีจากแถบบันทึกเสียง
3. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของนิทานพื้นบ้านที่ได้ฟัง

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติ
- 1.3 ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องนิทานพื้นบ้าน
- 1.4 ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์บทบาทสมมติจากเนื้อเรื่องนิทานพื้นบ้านเพชรบุรี ดังนี้
 1. ตาม่องล่าย
 2. เมืองลับแล
 3. ถ้าเปี้ยว
- 1.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันแสดงตามบทบาทที่ได้รับซึ่งไม่ซ้ำกัน

2. การแสดง

ให้นักเรียนแสดงบทบาทจากเรื่องที่แต่ละกลุ่มได้รับใช้เวลาประมาณ 7 - 8 นาที การแสดงให้มีผู้ดำเนินทวนและผู้แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่อง ผลัดกันแสดงทีละกลุ่ม กลุ่มที่ไม่ได้แสดงก็คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจับบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นทั้งที่เกี่ยวกับความเหมาะสมและบทบาทการแสดงเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปติชม แก้ไขข้อบกพร่อง และเสนอแนะ พร้อมทั้งอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. นิทานพื้นบ้านแต่ละเรื่องให้ข้อคิดในการดำรงชีวิตอย่างไร
2. ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากนิทานพื้นบ้านมีอะไรบ้าง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตจากการสนทนา และแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

แผนการสอนที่ 4

จำนวน 2 คาบ

เรื่อง นิทานพื้นบ้าน

คาบที่ 7 - 8

สาระสำคัญ

นิทานพื้นบ้าน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้สั่งสม และสะท้อนให้เห็นความเชื่อ ประเพณี การดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลอดจนมีคุณค่าทางด้านภาษาที่ควรอนุรักษ์สืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องนิทานพื้นบ้าน แล้วเห็นคุณค่า ประโยชน์พร้อมที่จะร่วมมือในการอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายที่มาและลักษณะของนิทานพื้นบ้านได้
2. ยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้านเพชรบุรีได้
3. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากนิทานพื้นบ้านได้

เนื้อหา

- ที่มาและลักษณะของนิทานพื้นบ้าน
- นิทานพื้นบ้านเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนเรื่องนิทานพื้นบ้าน
2. รูปภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนดูรูปสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นเพชรบุรี เช่น เขาหลวง เขาทะโมน เขาเจ้าลาย แล้วซักถามว่าเป็นสถานที่ใด คืออะไร มีใครรู้จักบ้าง
2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับสถานที่นั้น ๆ พร้อมทั้ง อธิบายที่มาและลักษณะของนิทานพื้นบ้าน
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นของตน แล้วเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

4. แจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องนิทานพื้นบ้านเพชรบุรี แล้วอธิบายให้นักเรียนทราบว่ามีเจอบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถบอกที่มา ลักษณะและคุณค่าของนิทานพื้นบ้านได้
5. ครูอธิบายเรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบุรีประกอบกับเอกสารการสอน
6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม จับฉลากนิทานแต่ละเรื่อง แล้วรายงานสรุปตามหัวข้อต่อไปนี้
 1. เนื้อเรื่องย่อ
 2. ข้อคิดที่ได้รับ
 3. ความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับการดำรงชีวิตของกลุ่มชนในท้องถิ่น
7. ครูและนักเรียนร่วมกันคิดชม แก่ใจ เสนอแนะในการรายงานและสรุปคุณค่า และประโยชน์ของนิทานพื้นบ้าน

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มและการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ฟังจากการเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

แผนการสอนแบบนาฏการ (การแสดงละครสั้น)

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง ตำนานพื้นบ้าน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 2 คาบ

คาบที่ 9 - 10

สาระสำคัญ

ตำนานพื้นบ้าน เป็นวรรณกรรมท้องถิ่นที่จะช่วยอธิบายความเป็นมาของชื่อคน สถานที่ ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่า พร้อมทั้งจะช่วยกันอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องตำนานพื้นบ้าน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของตำนานพื้นบ้าน

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายความหมายของตำนานพื้นบ้านได้
2. บอกที่มาของตำนานพื้นบ้านได้
3. ยกตัวอย่างตำนานพื้นบ้านได้อย่างน้อย 1 เรื่อง
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของตำนานพื้นบ้านได้

เนื้อหา

- ความหมายของตำนาน
- ที่มาของตำนาน
- ตำนานพื้นบ้านเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์เกี่ยวกับสถานที่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตำนาน
2. เอกสารประกอบเรื่องนิทานพื้นบ้าน
3. ไมโครโฟน
4. แบบสังเกตพฤติกรรม

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนคู่วิทัศน์ สถานที่จริงที่เกี่ยวข้องกับตำนาน เช่น โบสถ์เมี้ยน้อย, เมียหลวง วัดใหญ่, เจดีย์แดง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความหมายของตำนาน ชื่อบุคคล สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับตำนานที่บ้านเพชรบุรี

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงละครสั้น
- 1.3 ครูแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องตำนานที่บ้านเพชรบุรี
- 1.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมบทสนทนา แบ่งหน้าที่และกำหนดตัวแสดงละคร

2. การแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงละครสั้นจากเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ใช้ไมโครโฟน ประกอบการแสดง โดยใช้เวลาแสดงกลุ่มละ 7 - 8 นาที ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจับบันทึกส่วนดีและส่วนบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งในด้านเนื้อเรื่องและบทบาทการแสดงละครเพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปราย

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง ดิชม หาข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขครั้งต่อไป นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายและที่มาของตำนานที่บ้านเป็นอย่างไร
2. ตำนานที่บ้านมีประโยชน์และคุณค่าอย่างไร

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปรึกษาหารือวางแผนร่วมกัน
2. สังเกตจากการแสดง
3. สังเกตจากการสนทนาและแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 5
เรื่อง คำานานพื้นบ้าน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 9 - 10

สาระสำคัญ

คำานานพื้นบ้าน เป็นวรรณกรรมท้องถิ่นที่จะช่วยอธิบายความเป็นมาของชื่อคน สถานที่ ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่า พร้อมที่จะช่วยกันอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องคำานานพื้นบ้าน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของคำานานพื้นบ้าน

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. อธิบายความหมายของคำานานพื้นบ้านได้
2. บอกที่มาของคำานานพื้นบ้านได้
3. ยกตัวอย่างคำานานพื้นบ้านได้อย่างน้อย 1 เรื่อง
4. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของคำานานพื้นบ้านได้

เนื้อหา

- ความหมายของคำานาน
- ที่มาของคำานาน
- คำานานพื้นบ้านเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคำานานพื้นบ้าน
2. เอกสารประกอบการสอนเรื่องนิทานพื้นบ้านเพชรบุรี

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูสร้างความสนใจให้นักเรียนดูรูปภาพบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคำานานพื้นบ้านของท้องถิ่น

2. สนทนาซักถามนักเรียนว่ารู้จักบุคคลและสถานที่ในรูปภาพหรือไม่ เกี่ยวข้องกับตำนานอะไร ครูบอกนักเรียนว่าตำนานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ช่วยดำรงวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ เมื่อ นักเรียนได้เรียนบทนี้จบแล้ว นักเรียนสามารถบอกความหมาย และคุณค่าของตำนานพื้นบ้านได้

3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างตำนานพื้นบ้านซึ่งเป็นชื่อบุคคล สถานที่ในท้องถิ่นของตนเอง ครูสนทนาซักถามเพิ่มเติม

4. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ศึกษาจากเอกสารประกอบการสอน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน หัวข้อที่นำเสนอ ได้แก่ เรื่องย่อ ข้อคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้รับ ตามเนื้อเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ตำนานเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสิน

กลุ่มที่ 2 ตำนานเรื่องโบสถ์เมียน้อยเมียนหลวง

กลุ่มที่ 3 ตำนานเรื่องวัดท่าไชยศิริ

กลุ่มที่ 4 ตำนานเรื่องพระพุทธบาทเขาลูกช้าง

กลุ่มที่ 5 ตำนานเรื่องเจดีย์แดง

5. ครูอธิบายและซักถามเกี่ยวกับการรายงานเล่าเรื่องหน้าชั้นของนักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้นักเรียนติชมการรายงานหาข้อเสนอนะ ครูและนักเรียนสรุปคุณค่าของตำนานพื้นบ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น
3. สังเกตจากการยกตัวอย่าง สนทนาซักถามระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนแบบนาฏการ
(สถานการณ์จำลอง)

วิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 6
เรื่อง ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 11 - 12

สาระสำคัญ

ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีหรือภาษาเมืองเพชร เป็นภาษาถิ่นที่ใช้พูดกันเฉพาะกลุ่ม ช่วยให้สื่อสารและเรียนรู้วัฒนธรรมทางภาษา ประเพณีได้เข้าใจ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมในถิ่นของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของภาษาไทยถิ่น พร้อมทั้งอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกลักษณะของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี
2. ยกตัวอย่างภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. บอกคุณค่าและประโยชน์ของภาษาไทยถิ่นได้

เนื้อหา

- ลักษณะภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี
- ความหมายของคำในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีกับภาษาไทยมาตรฐาน
- คุณค่าของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. สถานการณ์จำลอง
2. แถบบันทึกเสียงบทพากย์วัวลาน
3. ไมโครโฟน
4. บัตรข้อมูล
5. แบบสังเกตพฤติกรรม

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงบทพากย์การเล่นวัวลาน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้และลักษณะภาษาไทยถิ่น
3. แจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีให้ศึกษา และนักเรียนยกตัวอย่างภาษาไทยถิ่นในท้องถิ่นของตน

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 1.2 ครูอธิบายรายละเอียดของสถานการณ์จำลอง
- 1.3 ครูสนทนารายละเอียดของสถานการณ์จำลองและแบ่งบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ โดยใช้บัตรข้อมูล
- 1.4 แจกสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทุกกลุ่ม
- 1.5 นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลองที่ได้รับ
- 1.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดแบ่งหน้าที่และฝึกซ้อมการแสดง

2. การแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีผู้บรรยาย ผู้แสดงหน้าที่ต่าง ๆ กันตามบัตรข้อมูล กลุ่มที่ชมการแสดงจะสังเกตการแสดง ความเหมาะสมกับสถานการณ์จำลอง เพื่ออภิปรายต่อไป

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันติชม แก้ไขหาข้อเสนอแนะการแสดง พร้อมทั้งอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานอย่างไร
2. การใช้ภาษาไทยถิ่นมีคุณค่าและประโยชน์อย่างไร

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการแสดงตามสถานการณ์จำลอง
2. ประเมินผลจากการอภิปรายและซักถามแสดงความคิดเห็น
3. ประเมินผลจากการทำงานร่วมกัน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาการวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)
แผนการสอนที่ 6
เรื่อง ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 2 คาบ
คาบที่ 11 - 12

สาระสำคัญ

ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีหรือภาษาเมืองเพชร เป็นภาษาถิ่นที่ใช้พูดกันเฉพาะกลุ่ม ช่วยให้สื่อสารและเรียนรู้วัฒนธรรมทางภาษา ประเพณีได้เข้าใจ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมในถิ่นของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของภาษาไทยถิ่น พร้อมทั้งอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกลักษณะของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี
2. ยกตัวอย่างภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. บอกคุณค่าและประโยชน์ของภาษาไทยถิ่นได้

เนื้อหา

- ลักษณะภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี
- ความหมายของคำในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีกับภาษาไทยมาตรฐาน
- คุณค่าของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนเรื่องภาษาไทยถิ่น
2. บัตรคำภาษาไทยถิ่น
3. กระดาษ
4. สีเมจิก
5. กระดาษกาว 2 หน้า

การสอนและกิจกรรม

1. ครูยกตัวอย่างกลอนของสุนทรภู่ ที่กล่าวไว้ในนิราศเมืองเพชรว่า คนเพชรบุรีเป็น
คนเจ้าสำนวนชวนดีฝีปาก ซึ่งกล่าวไว้ในนิราศเมืองเพชรว่า

"ถ้าพายนักพิกหนึ่งก็ถึงคอก ส่วนวนอกน้ำเพชรแล้วเข็ดเขา"

"ล้วนเสียงว้าวทั้งดินไว้กินแรง แต่เสียงแปร่งเปรี้ยวหูไม่รู้กลัว"

2. นักเรียนช่วยกันสรุปว่าบทกลอนนั้นมีความหมายอย่างไร

3. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี พร้อมทั้งนักเรียน
ยกตัวอย่างภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีที่ยังคงใช้อยู่ทั้งในการพูด การแสดงและเล่นต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

4. แจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี ให้นักเรียนศึกษาจาก
เอกสารที่กำหนดให้ภายใน 10 นาที

5. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกบัตรคำภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีให้กลุ่มละ 5 คำ
แต่ละกลุ่มช่วยกันเรียบเรียงคำให้เป็นประโยค แล้วใช้ปากกามาจิกเขียนใส่กระดาษออกมารายงาน
หน้าชั้นด้วยการพูดเป็นสำเนียงภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี พร้อมทั้งอธิบายความหมาย และติคข้อความ
นั้นไว้บนกระดานดำ

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะและคุณค่าของภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

7. ให้นักเรียนรวบรวมคำภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี เปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน
เขียนเป็นรายงานส่ง

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินผลจากการเขียนรายงาน

แผนการสอนแบบนาฏการ (ปริศนาทำทาง)

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

แผนการสอนที่ 7

จำนวน 2 คาบ

เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

คาบที่ 13 - 14

สาระสำคัญ

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย เป็นข้อความที่สามารถส่งความคิด อธิบาย ขยายความ เปรียบเทียบ เน้นย้ำ มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น การศึกษาสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ย่อมทำให้เห็นคุณค่าทางภาษา และนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ศึกษาเนื้อหา สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกความหมายของคำว่า สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้ถูกต้อง
2. บอกที่มาของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้
3. ยกตัวอย่างสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ใช้ในท้องถิ่นและอธิบายความหมายได้
4. วิเคราะห์คุณค่าของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

- ความหมายของคำสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
- ที่มาของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
- สำนวน สุภาษิต คำพังเพยในท้องถิ่น
- คุณค่าของของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สื่อการเรียนการสอน

1. แอบบันทึกเสียงเพลง "พังเพย"
2. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย
3. บัตรคำสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
4. แอบประโยคและกระดาษคำตอบ 5 ชุด

การสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเพลง "ฟังเพย"
2. ให้นักเรียนเขียนสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ได้ฟังบนกระดานคำ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลงที่ฟัง ความหมาย และที่มาของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย

ขั้นสอน

1. เตรียมการ

- 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มให้มีผู้ดำเนินรายการ 1 คน
- 1.2 ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการทายปริศนาทำทาง
- 1.3 แจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย แล้วให้นักเรียน แต่ละกลุ่มเลือกสำนวนต่าง ๆ จากเอกสารกลุ่มละ 5 สำนวน แล้วช่วยกันคิด ทำทางไว้ทายเพื่อน

2. การแสดง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทำทางของสำนวน สุภาษิต คำพังเพยตาม ที่เลือกไว้ทีละกลุ่ม มีผู้ดำเนินรายการอธิบายวิธีการ กลุ่มที่แสดงต้องเขียนแถบประโยค สำนวน สุภาษิต คำพังเพยที่จะทายไว้ กลุ่มที่ไม่ได้แสดงเขียนคำทายลงในกระดาษคำตอบด้วยปากกาสีเมจิก แล้วนำมาส่งผู้ดำเนินรายการ ผู้ดำเนินรายการจะเฉลยคำตอบของกลุ่มผู้แสดง แล้วอ่านคำตอบของ ทุกกลุ่ม ให้กรรมการในกลุ่มเป็นผู้ให้คะแนน และกลุ่มที่ผู้แสดงคิดแถบสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ที่แสดงทำทางไว้หน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งอธิบายความหมาย ทุกกลุ่มออกมาแสดงโดยการผลัด เปลี่ยนกันเมื่อครบทุกกลุ่ม แล้วก็เริ่มใหม่จนกว่าจะครบทั้ง 5 สำนวน

3. การอภิปรายและสรุปผล

ครูและนักเรียนร่วมกันติชม แก้ไขข้อบกพร่องการแสดง พร้อมทั้งเสนอแนะข้อ แก้ไขสำหรับครั้งต่อไป นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ ดังนี้

1. สำนวน สุภาษิต คำพังเพยมีที่มาอย่างไร
2. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีคุณค่าอย่างไร

การประเมินผล

1. สังเกตจากการวางแผนร่วมกัน
2. สังเกตจากการทายปริศนาทำทาง
3. สังเกตจากการสนทนาแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนแบบบรรยาย

วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท035)

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 2 คาบ

คาบที่ 13 - 14

สาระสำคัญ

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย เป็นข้อความที่สามารถส่งความคิด อธิบาย ขยายความ เปรียบเทียบ เน้นย้ำ มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น การศึกษาสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ย่อมทำให้เห็นคุณค่าทางภาษา และนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ศึกษาเนื้อหา สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ประโยชน์ และร่วมมือกันอนุรักษ์

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถ

1. บอกความหมายของคำว่า สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้ถูกต้อง
2. บอกที่มาของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้
3. ยกตัวอย่างสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ใช้ในท้องถิ่นและอธิบายความหมายได้
4. วิเคราะห์คุณค่าของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

- ความหมายของคำสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
- ที่มาของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
- สำนวน สุภาษิต คำพังเพยในท้องถิ่น
- คุณค่าของของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
2. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย
3. กระดาษคำตอบ
4. ปากกาเมจิก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนดูรูปภาพ จำนวน สุภามิต คำพังเพย แล้วตอบว่าตรงกับจำนวน สุภามิต และคำพังเพยใด
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงความหมายและที่มาของจำนวน สุภามิต และคำพังเพย พร้อมทั้งบอกว่าเมื่อนักเรียนเรียนบทนี้จบแล้ว ต้องอธิบายความหมาย ที่มาและสามารถใช้จำนวน สุภามิต คำพังเพยได้
3. นักเรียนยกตัวอย่าง จำนวน สุภามิตและคำพังเพยที่ใช้ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นของตน ครูเขียนบนกระดานคำ แล้วให้นักเรียนคุณลักษณะจำนวน สุภามิต คำพังเพย พร้อมทั้งช่วยกันอธิบายความหมาย
4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม แล้วแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องจำนวน สุภามิตและคำพังเพย ให้แต่ละกลุ่มศึกษาภายในเวลา 15 นาที
5. ครูอ่านคำถาม ซึ่งเป็นความหมายของจำนวน สุภามิต หรือคำพังเพยทีละจำนวน ประมาณ 5 จำนวน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนจำนวน สุภามิต หรือคำพังเพยที่ตรงกับความหมายของจำนวนนั้น ๆ แล้วนำไปติดบนกระดานคำ พร้อมทั้งครูเฉลยคำตอบ
6. ครูอธิบายความหมาย ที่มาของจำนวน สุภามิต และคำพังเพย โดยใช้แถบประโยคที่เฉลยไว้บนกระดานคำ
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกจำนวน สุภามิต คำพังเพย 3 จำนวน แล้วรายงานสรุปดังนี้
 1. อธิบายความหมาย
 2. บอกที่มา
 3. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าของจำนวน สุภามิต และคำพังเพยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินผลจากการเขียนคำตอบ
3. ประเมินผลจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนการสอน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การสอนแบบนาฏการ เรื่อง..... กลุ่มที่.....

การวัดผล ประเมินผล	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ปรับปรุง
1. สังเกตจากการแสดง	1. ความกล้าแสดงออก 2. ตัดสินใจแก้ปัญหา อย่างรอบคอบ 3. บุคลิกลักษณะท่าทาง ในการแสดง 4. มั่นใจที่จะแสดงให้ สำเร็จ					
2. สังเกตจากการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	1. แสดงความเป็นผู้นำ 2. มีความรับผิดชอบ 3. ปรับตัวเองให้เข้า กับกลุ่ม 4. ช่วยเหลือทำกิจกรรม กลุ่ม					
3. สังเกตจากการซักถาม และอภิปรายแสดง ความคิดเห็น	1. กล้าพูด กล้าแสดง ความคิดเห็น 2. ตัดสินใจด้วยตนเอง 3. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้สังเกต)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สำนักบรรณสารสนเทศ

126

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ นางอัจฉรา ทองดี
เกิดวันที่ 19 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2496
สถานที่เกิด อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 230 หมู่ 5 ตำบลบ้านหม้อ ถนนเพชรเกษม อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี หมายเลขโทรศัพท์ 032 - 426987
ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2511 มศ.3 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2516 ปกศ.สูง วิทยาลัยครูธนบุรี
พ.ศ. 2518 กศ.บ. (เกียรตินิยม) วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน
พ.ศ. 2539 ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช